

Η ΚΑΣΤΑΛΙΑ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΑΙ.

(Συνέχεια ὄρα φυλ. Ζ΄.)

πρὸ τῆς ἐπαναστάσεως τοῦ 1793 ὑπῆρχον καὶ ἕτεραι βιβλιοθήκαι εἰς Παρισίους — α΄. Ἡ βιβλιοθήκη τῶν δικηγόρων, ἀφιερωθεῖσα τοῖς δικηγόροις τὸ 1704 ὑπὸ Στεφάνου Γαβριῶ δικηγόρου τοῦ δικαστικοῦ συνεδρίου. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶχε 40,000 τόμους καὶ πλεῖστα χειρόγραφα. — β΄. Ἡ βιβλιοθήκη τῶν ἱερέων τῆς Ἐκπαιδεύσεως

(Doctrine) (α). — γ΄. Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Saint-Germain-des-Près, μίᾳ τῶν πλουσιωτέρων βιβλιοθηκῶν τῆς Γαλλίας, ἧς τὰ χειρόγραφα μετεκομίσθησαν εἰς τὴν Ἐ-

(α) Θρησκευτικὴ ἑταιρία, ἐπιτετραμμένη πρὸ τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως τὴν ἐκπαίδευσιν τῆς Γαλλικῆς νεολαίας.

(ΕΤΟΣ Α΄. Φυλλ. Η΄.—Ὀκτώβριος 1861.)

θνικὴν βιβλιοθήκην, ἀλλὰ τὰ λοιπὰ βιβλία ἐκάησαν τὴν νύκτα τῆς δεκάτης ἐνάτης πρὸς τὴν εικοστὴν τοῦ Μαΐου τοῦ 1794 — δ' Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Σορβόνης, ἥτις συνέστη παρὰ Richelieu αὐτοῦ ὑπῆρχον ὄγδοήκοντα ἐκδόσεις τῆς Βίβλου. — ε' Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Γυμνασίου τῆς Ναβάρρας, ἰδρυθεῖσα παρὰ τῆς βασιλείσσης Ἰωάννας (α), περὶ τὰ τέλη τοῦ 13ου αἰῶνος. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶχεν ὑποστῆ μεγάλην φθορὰν ἐπὶ Καρόλου ΣΤ'. ἀλλ' ἐπὶ Λουδοβίκου ΙΑ' εἶχεν ἐπανέλθει εἰς τὴν πρώτην αὐτῆς κατάστασιν. — ς' Ἡ βιβλιοθήκη τῶν Αὐγουστίνων. — ζ' Ἡ τῶν ἱερέων τοῦ Εὐκτηρίου (β), ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τοῦ καρδινάλιου Βερούλλη. — η' Ἡ τοῦ μοναστηρίου τοῦ ἁγ. Μαρτίνου (Saint-Martin des-Champs). — θ' Ἡ τῶν μικρῶν Αὐγουστίνων (γ). — ι' Ἡ τῶν μοναχῶν τοῦ Picpus. — ια' Ἡ τῶν Recollets. — ιβ' Ἡ τῶν Ἐσχάτων (Minimes) (τρία τάγματα τοῦ ἁγίου Φραγκίσκου) — ιγ' Ἡ τῶν Σχοινοζωστῶν, (Cordeliers. Φραγκισκανοὶ μοναχοί). — ιδ' Ἡ τῶν Ἰακωβίνων (τάγμα τοῦ ἁγίου Δομνίκου). — ιε' Ἡ τῶν μοναχῶν τοῦ ἁγίου Βρούνου (Chartreux· ὠνομασθέντες οὕτως ἐκ τῆς ἐρήμου la grande-Chartreuse, εἰς τὰ πέρας τῆς Γρενόβλης, ὅπου τὸ 1084 ἐγκα-

(α) Ἰωάννα τῆς Ναβάρρας, βασίλισσα τῆς Γαλλίας· θυγάτηρ Ἐρρίκου τοῦ α'. βασιλέως τῆς Ναβάρρας καὶ κόμιστος τῆς Καμπανίας. Ἀπέθανε τὸ 1305.

(β) Prêtres de l'oratoire. Τάγμα μοναχῶν, συστηθὲν ὑπὸ τοῦ καρδινάλιου Βερούλλη.

(γ) Μοναχοὶ ἐπαίται, καταγόμενοι ἀπὸ τινος τάγματος ἐρημιτῶν, συστηθέντος ὑπὸ τοῦ ἁγίου Αὐγουστίνου. Τὸ 1256 ἐράνησαν τὸ πρῶτον ἠνωμένοι εἰς ἓν σῶμα, ὃ δὲ Ἀλέξανδρος δ' ἔδωκεν αὐτοῖς τὸν Λανφράγκον ὡς ἀρχηγόν. Εἰς τὸ τάγμα αὐτὸ ἀνήκε καὶ ὁ Μαρτίνος Λούθηρος. Πρὸ τοῦ 1789 ὑπῆρχον εἰς τὴν Γαλλίαν τρία μεγάλα μοναστήρια· α' τῶν μεγάλων ἢ ἀρχαίων Αὐγουστίνων, ἰδρυθὲν τὸ 1239. β' τῶν μικρῶν Αὐγουστίνων, τὸ 1606 ὑπὸ τῆς Μαργαρίτας de Valois, τὴν σήμερον, νοσοκομεῖον de l'Charité. γ' τῶν κοινοπόδων (néchaussés) Αὐγουστίνων, καλουμένων ὡσαύτως Αὐγουστίνων τῆς πλατείας τῶν νικῶν (place des Victoires) ἢ μικρῶν πατέρων, ἕνεκα τοῦ μικροῦ ἀναστήματος τῶν πατέρων Φρ. Χαμίτου καὶ Ματθαίου τοῦ ἁγ. Φραγκίσκου, ἰδρυθῶν τοῦ μοναστηρίου τὸ 1629.

θιδρύθησαν τὸ πρῶτον μετὰ τοῦ ἁγ. Βρούνου). Αἱ τρεῖς τελευταῖαι αὗται βιβλιοθήκαι ὤφειλον τὴν σύστασιν αὐτῶν εἰς τὸν ἅγιον Λουδοβίκον, ὅστις εἶχε προσφέρει τὰ πρῶτα βιβλία ἐκ τῆς ἰδίας αὐτοῦ βιβλιοθήκης — ις'. τέλος, ἡ βιβλιοθήκη τῆς πόλεως, ἥτις συνέστη ὑπὸ τοῦ εἰσαγγελέως Μοριῶ τὸ 1763 ἐκ διαφόρων κληροδοτημάτων. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶχεν εἴκοσι χιλιάδας τόμους, οἵτινες ἐχρησίμευσαν εἰς τὴν πρώτην σύστασιν τῆς βιβλιοθήκης τῆς Γαλλικῆς Ἀκαδημίας (institut) (α).

Κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς Γαλλικῆς ἐπαναστάσεως (1793), αἱ βιβλιοθήκαι τῶν μοναστηρίων κατεστράφησαν σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου· τινὰ τῶν βιβλίων αὐτῶν ἐπωλήθησαν εἰς εὐτελεῆ τιμὴν εἰς τοὺς ξένους.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς τῆς ἁγ. Γενεβιεύης συνέστη τὸ 1623 ἐξ ὀλίγων βιβλίων ἀλλ' ὕστερον ἐπλουτίσθη μεγάλως ἐκ τῶν δωρημάτων τοῦ καρδινάλιου de la Rochefoucauld, καὶ τοῦ Λεττελλιέρου ἀρχιεπισκόπου τῶν Παρισίων. Αὕτη, καὶ ἡ βιβλιοθήκη τῆς φιλολογικῆς Σχολῆς εἰσὶν αἱ μόναι ἀνοικταὶ τὸ ἑσπέρας. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἐμπεριέχει τὴν σήμερον πλέον τῶν 160,000 βιβλίων καὶ 3,500 χειρογράφων.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς ὀπλοθήκης συνέστη ἐκ τῆς πλουσίας συλλογῆς τοῦ μαρκησίου δὲ Πολυῦ, ἣν εἶχεν ἀγοράσει ὁ κόμης δ' Ἀρτουά τὸ 1781, καὶ ἐκ τῆς συλλογῆς τοῦ δουκὸς τῆς Βαλλιέρης. Τὴν σήμερον ἡ βιβλιοθήκη αὕτη ἔχει πλέον τῶν 170,000 τόμων καὶ 6,000 χειρογράφων.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Πόλεως ἀπὸ τοῦ 1795 μέχρι τῆς σήμερον ἀπέκτισε 50,000 περίπου βιβλία.

Εἰς ἅπαντα τὰ δημόσια καταστήματα εἰς Γαλλίαν ὑπάρχει καὶ μία βιβλιοθήκη.

Ἡ βιβλιοθήκη τῆς Ἀκαδημίας τῆς Γαλλίας ἔχει σήμερον πλέον τῶν 130,000 βιβλίων καὶ πλεῖστα χειρογράφα· ἐκ δὲ

(α) Ἡ Ἀκαδημία τῆς Γαλλίας ἰδρύθη ὑπὸ τοῦ Richelieu τὸ 1635.

τῶν γινομένων καθ' ἐκάστην δωροδότησιν καὶ ἀγορῶν, ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν αὐξάνει ὀλονέν. Αὐτοῦ ὑπαρξοῦσι πολλὰ πολύτιμα χειρογράφα τοῦ Λεονάρδου δὲ Βινσί (α).

Τὸ μουσεῖον τῆς Φυσικῆς Ἱστορίας, ἡ Σχολὴ τῆς ἰατρικῆς, τῆς νομικῆς, τῶν τεχνῶν, τῆς μουσικῆς, ἔχουσι κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἥττον πλουσίας βιβλιοθήκας.

Ἐκατὸν ἐννεήκοντα πόλεις τῆς Γαλλίας ἔχουσι βιβλιοθήκας· ὁ δὲ ἀριθμὸς ὄλων ὁμοῦ τῶν βιβλίων ἀναβαίνει εἰς τρία περίπου ἑκατομμύρια.

Εἰς εἴκοσι ἐννέα πόλεις τῆς Γαλλίας ὑπαρξοῦσι βιβλιοθήκαι, ἐμπεριέχουσαι ἀπὸ δέκα μέχρι δεκαπέντε χιλιάδων βιβλίων. Αἱ πόλεις αὗται εἰσὶν αἱ ἑξῆς: Abbeville, Agen, Ajaccio, Albi, Avranches, Beaune, Cahors, Chalons sur Saône, Clermont-Ferrand, Épernay, Évreux, le Havre, Limoges, Mâcon, Meaux, Melun, Montauban, Montbelliard, Montbrison, Nemours, Pau, Perpignan, Rambervillers, Rodez, Saint-Dié, Semur, Toulon, Valogues, Verdun.

Εἰς δεκαπέντε πόλεις ὑπαρξοῦσι βιβλιοθήκαι, ἐμπεριέχουσαι ἀπὸ 15 μέχρις 20 χιλιάδων βιβλίων. Αὗται εἰσὶν, Angoulême, Blois, Bourg, Bourges, Brest, Carcassone, Chalons-sur-Marne, Épinay, la Flèche, Laon, Moulins, Niort, Périgonneux, la Rochelle, Saint-Quentin.

Εἴκοσι πέντε πόλεις ἔχουσι ἀπὸ 20 μέχρι 30 χιλιάδων βιβλίων: Angers, Auxerre, Avignon, Boulogne, Caen, Cambrai, Carpentras, Charleville, Douai, Langres, Lille, Μοντελλιέρων (Σχολὴ τῆς ἰατρικῆς καὶ Μουσεῖον Fabre), Nancy, Nantes, Nîmes, Orleans, Poitiers, Reims, Rennes, Rouen, Saint-Bri-

(α) Πάρισιμος ζωγράφος, γεννηθεὶς εἰς Φλωρεντίαν τὸ 1452. Τὸ 1515 μετέβη εἰς Γαλλίαν, ὅπου μεγάλως ἐτιμήθη παρὰ τοῦ Φραγκίσκου α'. Οὗτος εἶχε συγγράμματα καὶ μεγάλην φιλολογικὴν παιδείαν. Συνέγραψε διαφόρους ποιήσεις καὶ μίαν λαμπρὰν πραγμασίαν περὶ ζωγραφικῆς. Ἀπέθανε τὸ 1519.

euc, Saintes, Soissons, Toulouse, Valenciennes.

Δώδεκα πόλεις ἔχουσι ἀπὸ 30 μέχρι 40 χιλιάδων βιβλίων: Amiens, Chartres, Chaumont, Calmar, Dijon, Fontainebleau (βιβλιοθήκη τῆς ἀνακτορίου ἐπιχορηγήσεως, de la liste civile), le Mans, Metz, Μοντελλιέρων, ἁγ. Ὀμηρος, Tours, Βερσαλλίαι.

Τέσσαρες πόλεις ἔχουσι ἀπὸ 40 μέχρι 50 χιλιάδων βιβλίων: Ἀρρὰς, Γρενόβλη, Μασσαλία, Troyes.

Τέλος πάντων ἡ βιβλιοθήκη τῆς Βεζανσόνης ἔχει περίπου 70,000 βιβλία, ἡ τοῦ Λουγδούνου 70-80,000, ἡ τοῦ Aix καὶ ἡ τοῦ Στρασβούργου 90,000, ἡ τῆς Βορδιγαλλίας 100,000.

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἡ βιβλιοθήκη τῆς Μονῆς τοῦ Glastonbury τὸ 1248 εἶχε περίπου 400 βιβλία, μετὰ τῶν ὁποίων ὑπῆρχον τὰ συγγράμματα τοῦ Τίτου Λιβίου, τοῦ Σαλλουστίου, τοῦ Βεργιλίου, τοῦ Κλυπιδίου καὶ τινῶν ἄλλων ἀρχαίων συγγραφέων. Σημειωτέον, ὅτι εἰς τοὺς καταλόγους τῶν ἀγγλικῶν βιβλιοθηκῶν τῆς ἐποχῆς ἐκείνης δὲν βλέπει τις εἰμὴ βιβλία γαλλικὰ καὶ λατινικὰ.

Δὲν ὑπῆρχε μοναστήριον εἰς τὴν Ἀγγλίαν ἄνευ βιβλιοθήκης.

Τὸ 1300 ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ὄξφόρδης εἶχεν ὀλίγιστα βιβλία· σήμερον ἡ βιβλιοθήκη αὕτη εἶναι μία τῶν πλουσιωτέρων. — Περὶ τὰ μέσα τοῦ 14ου αἰῶνος, ὁ Ριχάρδος δὲ Βουρῶν, ὅστις ἦν τὸ 1333 ἐπίσκοπος τῆς Δυράκης, τὸ 1334 σφραγιστοφυλάξ, τὸ δὲ 1336 θησαυροφυλάξ εἰς Ἀγγλίαν, ἔδωκεν εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ δεύτερον παράδειγμα δημοσίας βιβλιοθήκης, ἰδρύσας εἰς Ὄξφόρδην βιβλιοθήκην, εἰς ἣν ἐδώρησε πλουσιωτάτην συλλογὴν βιβλίων, ἅτινα μὲ ἀδράς δαπάνας εἶχεν ἀγοράσει ἐκ διαφόρων πόλεων, καὶ τὰ δόποια ἐπεθύμει, ὡς ἔλεγε, νὰ κάμῃ κοινὰ εἰς πάντας τοὺς μαθητὰς τῶν Πανεπιστημίων. Ἰδοὺ τί λέγει ὁ ἴδιος εἰς τι βιβλίον,

λατινιστὶ γεγραμμένον καὶ ἐπιγραφόμενον
Βιβλιόφιλον :

« Ἦτο πάντοτε δύσκολον νὰ περιορίσῃ
» τις τοὺς ἀνθρώπους ἐντὸς τῶν νόμων τῆς
» τιμιότητος, χωρὶς νὰ προσπαθῆσωσιν οὐ
» τοι νὰ ὑπερπηθῆσωσι τὰ τεθέντα ὅρια
» καὶ τοὺς κανόνας. Διὰ τοῦτο, κατὰ συμ-
» βουλὴν φρονίμων ἀνθρώπων, ἐθέσαμεν
» νόμους τινάς, καθ' οὓς θέλομεν κανονίσει
» τὰ τῶν βιβλίων μας πρὸς ὄφελος τῶν
» σπουδαζόντων. Ἐν πρώτοις, ἅπαντα τὰ
» βιβλία ἡμῶν, περὶ ὧν συνετάξαμεν ἴδιον
» κατάλογον, διατηροῦμεν χάριν τῶν ἐν-
» δεῶν μαθητῶν τῆς Ὀξφόρδης, εἰς σωτη-
» ρίαν τῆς ψυχῆς ἡμῶν, τῆς τῶν γονέων
» μας, ὡσαύτως δὲ καὶ τῆς ψυχῆς τοῦ ἐν-
» δόξου βασιλέως τῆς Ἀγγλίας Ἐδουάρδου
» Γ' τῆς Νορμανδικῆς δυναστείας, καὶ τῆς
» θεοσεβεστάτης βασιλίσσης Φιλιππίνης τῆς
» συζύγου του. Τὰ βιβλία ταῦτα ἐπιθυμοῦ-
» μεν ὅπως χρησιμεύσωσιν εἰς τοὺς μαθη-
» τὰς καὶ διδασκάλους, ἱερωμένους τε καὶ
» κοσμικοὺς τοῦ ἀνωτέρου Πανεπιστημίου,
» κατὰ τὸν ἐξῆς κανονισμόν :

» Πέντε μαθητὰί θέλουσι διορισθῆ διὰ
» τὴν φυλακὴν τῶν βιβλίων. Ἐκ τῶν πέντε
» μαθητῶν οἱ τρεῖς θέλουσι φροντίζει περὶ
» τῶν βιβλίων τῶν προσδιορισμένων διὰ
» τὴν μελέτην. Οὐδὲν βιβλίον θέλει ἐξέρ-
» χεσθαι τῆς βιβλιοθήκης. Ὅταν ἱερωμένος
» τις ἢ κοσμικὸς τῶν μαθητῶν (μεταξὺ
» τῶν δύο οὐδεμίαν ποιῶμεν διαφορὰν),
» ζητήσῃ νὰ λάβῃ μετ' ἑαυτοῦ βιβλίον τι,
» οἱ φύλακες ὀφείλουσι νὰ ἐξετάσωσιν ἂν
» ὑπάρχωσι δύο τοιαῦτα βιβλία· εἰς τοι-
» αὐτὴν περίστασιν δύνανται νὰ τὸ δώσω-
» σιν, ἀφοῦ λάβωσι πρῶτον ἐνέχυρον δι-
» πλασίας ἀξίας τῆς τοῦ βιβλίου. Ἀμέσως
» δὲ θέλουσι σημειώσῃ ὁποῖον βιβλίον ἐ-
» δανείσθη, καὶ ἀντ' αὐτοῦ ὁποῖον ἐλήφθη
» ἐνέχυρον θέλει σημειωθῆ ὡσαύτως τὸ
» ὄνομα τοῦ δανείσαντος τὸ βιβλίον καὶ
» ἐκείνου, ὅστις τὸ ἔλαβε, μετὰ τῆς χρο-
» νολογίας. Πᾶν βιβλίον δύναται νὰ δοθῇ
» εἰς ὁποιοδήποτε μαθητὴν διὰ τῆς συγ-

» καταθέσεως τριῶν φυλάκων, οἵτινες θέ-
» λουσι φροντίσει νὰ σημειώσωσι τὸ ὄνομα
» τοῦτε δανείσαντος τὸ βιβλίον καὶ τοῦ λα-
» βόντος αὐτό. Ὁ λαβὼν τὸ βιβλίον δὲν δύ-
» νεται νὰ δανείσῃ αὐτὸ εἰς ἄλλον ἄνευ τῆς
» συγκαταθέσεως τῶν ἀνωτέρω τριῶν φυ-
» λάκων. — Οἱ φύλακες, πρὶν ἢ διορισθῶ-
» σιν ὀφείλουσι νὰ ἔρκεισθωσιν ὅτι δὲν θέ-
» λουσι καταπατήσῃ τοὺς νόμους τοῦ κα-
» ταστήματος. Οἱ λαμβάνοντες βιβλίον τι
» ὀφείλουσι καὶ αὐτοὶ προηγουμένως νὰ ὀρ-
» κίζωνται ὅτι ἢ χρῆσις ἢ θέλουσι ποιῆσαι
» τοῦ βιβλίου θὰ ἴηαι ἢ μελέτη, καὶ ὅτι δὲν
» θέλουσι ἀφήσει αὐτὸ νὰ ἐξέλθῃ τῆς Ὀξ-
» φόρδης ἢ τῶν προαστείων αὐτῆς.

» Κατ' ἔτος οἱ φύλακες θέλουσι δίδει λο-
» γαριασμὸν ἀκριβῆ εἰς τὸν διευθυντὴν τοῦ
» καταστήματος καὶ εἰς δύο ἕτερα πρόσω-
» πα ἐκλελεγμένα μεταξὺ τῶν μαθητῶν,
» ἢ θέλει οὗτος, ὁ διευθυντὴς δηλαδὴ, διο-
» ρίσει τρεῖς ἐπιθεωρητὰς ἐκ τῶν φυλάκων
» οὗτοι θέλουσι διέλθει τὸν κατάλογον τῶν
» βιβλίων καὶ θέλουσι ἐξετάσει πόσα βι-
» βλία ἐλλείπουσι καὶ πόσα ἐνέχυρα ὑπ-
» ἄρχουν. — Ἡ καταλληλοτέρα ἐποχὴ διὰ
» ταῦτα, νομίζομεν ὅτι εἶναι ἀπὸ τῶν Κα-
» ληνδῶν (α) τοῦ Ἰουνίου μέχρι τῆς ἑορτῆς
» τοῦ ἐνδόξου μάρτυρος Ἀγ. Θωμᾶ. — Ἐπι-
» θυμοῦμεν, ὥστε ὁ λαβὼν βιβλίον τι, ἂ-
» παξ τοῦ ἐνιαυτοῦ νὰ δεικνύῃ εἰς τοὺς
» φύλακας τὸ βιβλίον ἐκεῖνο, καὶ ν' ἀπαιτῆ
» παρ' αὐτῶν ὅπως τῷ δεῖξωσι τὸ ἐνέχυ-
» ρόν του.

» Ἄν ποτε συμβῆ νὰ ἀπωλεσθῇ βιβλίον
» τι ἕνεκα θανάτου ἢ κλοπῆς ἢ ἄλλης τινὸς
» αἰτίας, ὁ αἴτιος τῆς ἀπωλείας τοῦ βι-
» βλίου ὑποχρεοῦται νὰ τὸ πληρώσῃ καὶ
» νὰ λάβῃ οὗτος τὸ ἐνέχυρον. Ἄν προκύψῃ
» κέρδος ἐκ τῆς ἀντικαταστάσεως τοῦ ἀ-
» πολεσθέντος βιβλίου, τὸ κέρδος ἐκεῖνο νὰ
» ἐξοδευθῇ εἰς ἀγορὰν ἢ εἰς ἐπιδιόρθωσιν
» ἄλλων βιβλίων. »

(α) Καλάνδα, ἡ πρώτη τοῦ μηνὸς παρὰ Γα-
μαίσις.

Ὁ Οὐμφρέυ, δούξ τοῦ Γλώσσεστερ ἐδώ-
ρησε τὸ 1440 εἰς τὸ Πανεπιστήμιον τῆς
Ὀξφόρδης 600 τόμους. Τὸ κτίριον, ἐν ᾧ
ὑπῆρχεν ἡ συλλογὴ αὕτη ἐπεσκευάσθη τὸ
1597 δι' ἐξόδου τοῦ Θωμᾶ Βοδλέυ (α),
ὅστις προσέφερε τῷ Πανεπιστημίῳ τὴν βι-
βλιοθήκην αὐτοῦ, συνάμα δὲ καὶ τὰ εἰσο-
δήματα ἰδιοκτησίας τινὸς δι' ἀγορὰν βι-
βλίων καὶ χειρογράφων. Ἡ βιβλιοθήκη αὐ-
τη, ἢν ὠνόμασαν ὕστερον βιβλιοθήκην Βοδ-
λεϋανὴν, ἐπλουτίσθη μεγάλως ἐκ τῶν προσ-
φορῶν τῶν γενομένων ὑπὸ πολλῶν διακε-
κριμένων ἀνδρῶν, ἐν οἷς ἦν ὁ Κόμης Περ-
βρῶκ, ὁ ἀρχιεπίσκοπος Laud (β), καὶ ὁ
Φερφάξ (γ). Τὴν σήμερον αὕτη ἔχει ὑπὲρ
τοὺς 200,000 τόμους καὶ 25,000 χειρό-
γραφα.

Εἰς Ὀξφόρδην ὑπάρχουσι καὶ ἕτεραι δέ-
κα ἐξ βιβλιοθήκων, ὧν πλουσιωτέρα εἶναι
ἡ τοῦ Ραδκλήφ καλουμένη.

Τὸ 1603 μετὰ τὴν νίκην τῆς ἐν Κινσά-
λη (δ) μάχης, οἱ Ἄγγλοι στρατιῶται ἠθέ-
λησαν νὰ ἀνεγείρωσι μνημεῖόν τι εἰς ἀνά-
μνησιν τῆς νίκης αὐτῶν. Συνεισέφερον λοι-
πὸν πάντες, τὸ δὲ ποσὸν, τὸ ὁποῖον ἀνέβη
εἰς 1,800 λίρ. ἐδόθη εἰς τὸν διάσημον
Ἰάκωβον Usher (ε), ὅστις προσέφερεν εἰς τὸ

(α) Εὐγενὴς Ἄγγλος· ἐγεννήθη τὸ 1344 εἰς Ἐξετερ,
ἀπέθανεν εἰς Ὀξφόρδην τὸ 1612. Εἶχε λάβει μέρος
κατ' αἵτησιν τῆς βασιλίσσης Ελισάβετ εἰς πολλὰς δι-
πλωματικὰς διαπραγματεύσεις· ἀλλ' ἐπὶ τέλους ἀφῆ-
σας τὴν αὐτὴν μετέβη εἰς Ὀξφόρδην, ἐποῦ ἐφρόντισε
περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς δημοσίας βιβλιοθήκης.

(β) Γουλιέλμος Laud, ἀρχιεπίσκοπος τοῦ Καντορ-
βερῦ, ἐγεννήθη τὸ 1573 εἰς 'Ρεαδίγγην' μετὰ τὸν θά-
νατον τοῦ Βούκιγγαμ διορίσθη πρωτοπουργὸς ἐπὶ
Καρλόλου ἁ. Οὗτος εἶχε συλλάβει τὴν ἰδέαν νὰ ἐνώσῃ
τὰ τρία βασίλεια ὑπὸ τὴν αὐτὴν θρησκείαν καὶ συνέ-
ταξεν ἐπὶ τούτῳ λειτουργίαν ἴδιαν· ἀλλ' ἐπέσωρεν ἐπ' αὐ-
τοῦ τὸ κοινὸν μῖσος. Κατὰ τὸν ἐμφύλιον πόλεμον
συνελήφθη κατὰ διαταγὴν τῶν βουλῶν (1640) καὶ
ἐθανατώθη μετὰ πέντε ἐτῶν ὡς ἐνοχος προδοσίας.

(γ) Ποιητὴς Ἄγγλος, ἀκμάσας περὶ τὰ τέλη τοῦ
16ου αἰῶνος. Οὗτος μετέφρασε τὴν 'Ελευθερω-
θεῖσαν' Ἱερουσαλήμ.

(δ) Πόλις τῆς ἱρλανδίας εἰς τὴν ἐπαρχίαν τοῦ
Μοῦνστερ. Κατ. 8 περίπου χιλιάδες.

(ε) Ἱεράρχης Ἄγγλος. Ἐγεννήθη εἰς Δουβλίον τὸ
1580, ἀπέθανε τὸ 1656· καθηγητὴς τῆς θεολογίας

Γυμνάσιον τῆς Τριάδος τοῦ Δουβλίνου τὴν ἰ-
δίαν αὐτοῦ βιβλιοθήκην συνισταμένην ἐκ δέκα
χιλιάδων βιβλίων. Ἡ βιβλιοθήκη αὕτη σή-
μερον ἔχει πλέον τῶν 50,000 βιβλίων, καὶ
4,200 χειρόγραφα.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Μουσείου εἰς Λον-
δινον συνέστη τὸ 1755, ἐμπεριέχει περί-
που 950,000 τόμους καὶ 30,000 χειρό-
γραφα.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Γυμνασίου τῆς Τριά-
δος εἰς Κανταβριγίαν (Cambridge) 140,
000 τόμους.

Ἡ βιβλιοθήκη τοῦ Πανεπιστημίου εἰς
Ἐδεμβούργον 60,000.

Περὶ τὰ τέλη τοῦ 15ου αἰῶνος ὁ Ματ-
θίας Κόρβεν βασιλεὺς τῆς Οὐγγαρίας εἶχε
συστήσει εἰς Βυῦδαν πλουσιωτάτην βιβλιο-
θήκην, ἧς τὰ βιβλία εἶχεν ἀγοράσει ἀντὶ
πολλῶν χρημάτων ἐκ τῆς Ἑλλάδος. Ἡ βι-
βλιοθήκη αὕτη, ἐκ τῆς ἀκολούθου περιγρα-
φῆς φιλολόγου τινὸς Βρασικανοῦ ὀνομαζο-
μένου, φαίνεται ὅτι ἐμπεριείχε τὰ σπα-
νώτερα χειρόγραφα :

« Εἶδον πάντα ταῦτα τὰ βιβλία, λέγει
» οὗτος εἰς τὰ προλεγομένα τῶν συγγραμ-
» μάτων τοῦ Σαλβιανοῦ (α)· ἀλλὰ τί λέ-
» γω βιβλία, ἐνῶ ὀφείλω μάλλον νὰ εἶπω
» θησαυρούς! Θεοὶ ἀθάνατοι! τίς δύναται
» νὰ φαντασθῇ πόσην χαρὰν ἠσθάνθη, ὅταν
» εὐρέθην ἀπέναντι τοιοῦτου θαύματος; Ἐ-
» νομίζω ὅτι εὐρίσκομαι, οὐχὶ ἐντὸς βιβλιο-
» θήκης, ἀλλ' εἰς τὸ στέρνον τοῦ Διὸς, κα-
» θότι τὰ πλεῖστα τῶν βιβλίων ἦσαν ἀρχαῖα
» Ἑλληνικὰ καὶ Ἑβραϊκὰ, τὰ ὁποῖα ὁ βασι-
» λεὺς Ματθίας, μετὰ τὴν εἰσβολὴν τῶν
» Τούρκων εἰς τὴν Κωνσταντινούπολιν καὶ

εἰς Δουβλίον (1607), ἐπίσκοπος τῆς Μείθης, ἀρχιε-
πίσκοπος τῆς Ἀρμάγης· μέλος τοῦ ἰδιαίτερου συμ-
βουλίου· μέγας τῶν Καθολικῶν ἐχθρὸς· περίφημος πρὸ
πάντων ἱστορικὸς καὶ χρονολογιστὴς· αὐτὸς ἔθεσεν ὡς
πρῶτον ἔτος τοῦ κόσμου τὸ 4004 Π. Χ., τὸ ὁποῖον
διὰ πολλὴν καιρὸν παρεδέχοντο πάντες.

(α) Ἱερεὺς εἰς Μασσαλίαν. Ἐγεννήθη τὸ 390 εἰς
Κολωνίαν. Πρῶτος μέγας. Ἐγραψε περὶ τῆς Θείας
Προνοίας, περὶ Φιλαργυρίας καὶ πλείστας ἐπιστολάς.
Ἀπέθανε τὸ 481.

» τὴν καταστροφὴν πολλῶν ἐπισήμων πό-
 » λεων εἶχεν ἀγοράσει ἀντὶ πολλῶν χρη-
 » μάτων ἐκ τῆς Ἑλλάδος, καὶ τὰ εἶχεν
 » ἐλευθερώσει, οὕτως εἰπεῖν, ὡς ἐλευθερό-
 » νοισι τοὺς δούλους ἀπὸ τῶν ἀλύσεων
 » τῶν βαρβάρων.

« Ἰπῆρχον αὐτοῦ, ἐκτὸς τῶν λοιπῶν
 » βιβλίων, πλείστα συγγράμματα λατι-
 » νικά ἀρχαῖα καὶ νεώτερα, τὰ ὁποῖα δὲν
 » εἶδον ἀλλαχοῦ· καθότι ὁ βασιλεὺς Ματ-
 » θίας, ὃν δικαίως δύναται τις ὀνομάσαι
 » βιβλιόφιλον, διετήρει μὲ ἀδράς δαπάνας
 » εἰς Φλωρεντίαν τέσσαρας διασήμους ἀν-
 » τιγραφεῖς, ὧν ἡ μόνη ἐργασία ἦν ν᾿ἀντι-
 » γράφωσι τὰ συγγράμματα τῶν ἐνδοξο-
 » τέρων Ἑλλήνων καὶ Λατίνων συγγραφέων,
 » ἅτινα δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ ἐκ τῆς Ἑλ-
 » λάδος· καθότι ἡ τυπογραφία (α), ὡς
 » πάντα τὰ πράγματα εἰς τὴν ἀρχὴν τῶν,
 » δὲν εἶχεν εἰσέτι λάβει μεγάλην ἔκτασιν
 » ὥστε νὰ δυναθῇ νὰ εὐχαριστήσῃ τὸν
 » διακαῆ καὶ ὄντως βασιλικὸν ζῆλον τοῦ
 » καλητέρου ἐκείνου τῶν βασιλέων. . . .
 » Εἶδον ἀναριθμητὸν πλῆθος Ἑλλήνων συγ-
 » γραφέων καὶ σχολιαστῶν ἐφ' ὅλων τῶν
 » ποιητῶν ὀλίγον γνωστῶν ἢ καὶ παντά-
 » πασιν ἀγνώστων εἰς τοὺς σοφοὺς ἡμῶν. . . .
 » ὡ σκληρότης τῶν βαρβάρων! πῶς κατα-
 » στρέφουσι τὰ γράμματα! . . . (β) Οὕτως
 » ἡ πολυτιμος αὕτη βιβλιοθήκη κατεστρά-

» φη διὰ τοῦ βαρβαρωτέρου τρόπου. Ὄταν
 » δὲ μοι ἔλθῃ τοῦτο εἰς τὸν νοῦν (καὶ μοι
 » ἔρχεται συνεχῶς), δὲν δύναμαι νὰ μὴ
 » εἶπω μετὰ τοῦ Βιργιλίου :

. . . . Quis talia fando

Temperet a lacrymis? » (α)

Ἰδοὺ πῶς κατεστράφη ἡ πλουσιωτάτη
 αὕτη βιβλιοθήκη ὑπὸ τῶν Τούρκων :

Ὄτε τὸ 1526 Σουλεϊμάνης ὁ ἐπικληθεὶς
 Μέγας, Κατακτητῆς, Μεγαλοπρεπῆς, Νο-
 μοθέτης, εἰσήλθεν εἰς Βουδαν μετὰ τὴν
 μάχην τοῦ Mohacz, κατέλαβε τὰ ἀνάκτορα
 καὶ τὴν βιβλιοθήκην, ἧς μέρος τι εἶχεν
 ἤδη πυρποληθῆ. Οἱ στρατιῶται αὐτοῦ ἤρ-
 पासαν τὰ ἀργυρὰ κοσμήματα τῶν βιβλίων.
 Ὅσα βιβλία εἶχον μείνει ἐπεμψαν εἰς Κων-
 σταντινούπολιν. Τινὰ ἐξ αὐτῶν εἶχον λη-
 σμυνηθῆ εἰς πύργον τινά, ὅπου μετὰ ἓνα
 αἰῶνα εἶχον ἀνευρεθῆ παρὰ τοῦ διασήμου
 ἀρχαιολόγου καὶ διπλωματοῦ Βουσεκ,
 ὅστις ἔλαβέ τινα, ἅτινα ὑπάρχουσι σήμε-
 ρον εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν τῆς Βιέννης
 βιβλιοθήκην. — Ὑπάρχουσι δύο βιβλία ἐξ
 αὐτῶν εἰς τὴν αὐτοκρατορικὴν βιβλιοθήκην
 τῶν Παρισίων: τὸ πρῶτον ἐπιγράφεται :

Divi Hieronymi breviarium in psalmos David. Ὁ τίτλος τοῦ βιβλίου εἶναι γεγραμ-
 μένος διὰ χρυσοῦν γραμμάτων. Εἰς τὴν
 πρώτην σελίδα ὑπάρχουν διάφορα ἐμειλί-
 ματα καὶ πρόσωπα καὶ τέσσαρες ἄγγελοι,
 φέροντες τὰ ὅπλα τοῦ Ματθία Κόρβεν.
 Τὸ χειρόγραφον αὐτὴ καθαρῶς γεγραμμένον
 φέρει εἰς τὴν τελευταίαν σελίδα μὲ ἐρυθρὰ
 γράμματα τὰ ἐξῆς: **A Sinnibaldus ex-**
scripsit Florentiae a. 1488, pro Matthia
rege Ungariae. — Εἰς τὸ δεύτερον χει-
 ρόγραφον ὑπάρχει σημειώσις τις γαλλιστὶ
 γεγραμμένη εἰς ἣν φαίνεται, τίνι τρόπῳ,
 ὁ Γιραρδίνος, πρέσβυς τῆς Γαλλίας παρὰ
 τῇ Ἰψηλῇ Πύλῃ τὸ 1688, ἠδυνήθη νὰ τὸ
 λάβῃ ἐκ τῆς βιβλιοθήκης τῶν ἀνακτό-
 ρων. Τὸ χειρόγραφον αὐτὸ, ἐκτὸς τεσσάρων

(α) . . . Τίς ἀδρακεῖ δύναται τοιαῦτα νὰ διηγηθῆ;

πραγματειῶν εἰς Ἰταλικὴν γλῶσσαν, ἐμπε-
 ριέχει καὶ ἐν, **Tractatus Pauli Santini**
Ducensis de re militari, μετὰ εἰκο-
 νογραφιῶν.

Τὸ 1440 ἐπυρπολήθη ἡ βιβλιοθήκη τοῦ
 μοναστηρίου τοῦ Μεγάλου-Σπηλαίου εἰς Ἀρ-
 καδίαν, εἰς ἣν ὑπῆρχον πλείστα χειρόγρα-
 φα, ἅτινα εἶχον συλλέξει αὐτοῦ κατὰ τὴν
 πρώτην εἰσβολὴν τῶν Τούρκων εἰς τὴν
 Θράκην. Μετὰ τὴν κατάκτησιν τῆς Κων-
 σταντινουπόλεως εἶχον συλλέξει ἐκ νέου
 εἰς τὸ αὐτὸ μοναστήριον ὅσα βιβλία ἠδυν-
 ήθησαν νὰ ἐλευθερώσωσιν ἀπὸ τῶν χειρῶν
 τῶν Τούρκων· ἀλλὰ τὸ 1600 πυρποληθέν-
 τος τοῦ μοναστηρίου, συνεπυρπολήθη καὶ
 ἡ βιβλιοθήκη.

(ἀκολουθεῖ).

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ.

(Συνέχεια. Ὁρα φυλλ. Ζ΄.)

Διαγράψας, Κύριοι, ἐν τῷ τελευταίῳ
 τεύχει τῆς Κασταλίας, ἐπὶ τὸ θεωρητικώ-
 τερον τὰς τρεῖς ἠθικὰς ὀψεις, ὑπὸ τὰς ὁ-
 ποίας ἐμφανίζεται ὁ ἄνθρωπος κατὰ τὴν
 ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ ἀναστροφὴν του, προ-
 ἄγομαι ἤδη ὅπως καὶ διὰ ἱστορικῶν πα-
 ραδειγμάτων ἐπικυρώσω τὰς ἀληθείας ἐ-
 κείνας, καὶ, ψηλαφητότερον, οὕτως εἰπεῖν,
 καταδείξω τὰς διαφορὰς, αἵτινες διίστῶσιν
 ἀπ' ἀλλήλων τὰς τρεῖς ἠθικὰς τάξεις, ἐν
 αἷς περιέχεται ἅπασα ἡ ἀνθρωπότης.

Ἡ ἱστορία τῆς ἀνθρωπότητος ἐστὶ τὸ
 διαχυέστερον ἀτοπτρον ἐν ᾧ καθορῶνται
 καὶ ἀπεικονίζονται καθαρῶς καὶ αἱ τρεῖς
 αὐταὶ τάξεις. Δι' αὐτῆς ψηλαφᾷ, ἐάν μοι
 ἐπιτρέπηται ἡ λέξις αὕτη ἐνταῦθα, ὁ ἄν-
 θρωπος τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ πρὸς αὐτὴν
 πίστις καθίσταται στερεὰ καὶ ἀκράδαντος.

Πᾶσα θεωρία, περιορίζουσα τὴν πραγματι-
 κὴν αὐτῆς ὑπόστασιν ἐν μόνῃ τῇ διανοήσει,
 ἐστὶν ὅλως ἰδανικὴ, οὐδένα ἕτερον χαρα-
 κτήρα φέρουσα ἢ ἀπλῶς μόνον τοῦ δυνατοῦ
 καὶ ἐνδεχομένου. Ἀνάγκη ὅπως πᾶσα ἐν-
 νοια ἐπισφραγισθῇ διὰ τῆς πείρας, ἵνα
 οὕτω τύχῃ εὐλόγως καὶ νομίμως τοῦ κύ-
 ρους τῆς ἀληθείας καὶ τῆς ὄντως πραγμα-
 τικότητος.

Ἐν πρώτοις, παρίσταται ἀπέναντι μου
 ἡ ὑψηλὴ ἐκείνη καὶ δραματικωτάτη σκηνή,
 ἐν ᾗ ἡ Θεοσεβεία καὶ τὸ Καθη-
 κων, ἡρωϊκῶς κατὰ παντὸς αἰσθήματος
 καὶ τοῦ ἐγωῖσμοῦ ἀντιπαραταττόμενα,
 μαρτύρονται πεπαρῆσιασμένως τὴν ἠθικὴν
 ἐκείνην περιωπὴν, εἰς ἣν ἀνυψοῦται ἐπὶ τῆς
 γῆς ταύτης ὁ ἄνθρωπος. Τὸ δῶμα τοῦτο
 ἐστὶν ὁ θάνατος τῶν ἑπτὰ Μακαββαίων.

Ἡ εἰς Ἀσίαν μετάβασις τοῦ Μεγάλου
 Ἀλεξάνδρου διαδοῦσα ἐκεῖ τὰ ἑλληνικὰ
 γράμματα καὶ τὸν ἑλληνικὸν πολιτισμὸν,
 τοσοῦτον ἐπηρέασε βαθμηδὸν τοὺς Ἰσραη-
 λίτας, ὥστε πολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐρασταὶ πε-
 रिπαθεῖς τῶν ἑλληνικῶν ἠθῶν γενόμενοι,
 ἤρξαντο ἀντιστρατοπεδεύεσθαι ἀπέναντι ἐ-
 κείνων, οἵτινες, αὐστηροὶ τηρηταὶ τῶν Μω-
 σαϊκῶν θεσμοθεσιῶν διατελοῦντες, ἐνέμενον
 ἀπαρεγκλίτως εἰς τὸ πατροπαράδοτον αὐ-
 τῶν θρήσκευμα, οὐδενὸς φειδόμενοι καὶ
 οὐδὲν πτοούμενοι. Μάλιστα, ὅτε ἀνέβη ἐπὶ
 τοῦ θρόνου τῆς Συρίας Ἀντίοχος ὁ Ἐπιφανῆς,
 ὁ ὑπὲρ τῶν πατρίων ζῆλος ἐφθασεν εἰς τὸ ἄ-
 ωτοντῆς ἀναπτύξεως αὐτοῦ. Ὁ βασιλεὺς οὗ-
 τος ἐξήσκησεν ἐπὶ τῶν Ἰσραηλιτῶν τὰς τρο-
 μεριωτέρας κακώσεις. Μόλις ἐγένετο κύριος
 τῆς Ἱερουσαλήμ, καὶ ἀμέσως τὸν μὲν ναὸν
 βεβηλοῖ καὶ ληστεύει, τὰς δὲ ἱεράς βίβλους
 κατακαίει, καὶ τὴν εἰδωλολατρείαν ἐπι-
 βάλλει καθ' ἅπασαν τὴν Ἰουδαίαν. Καὶ τό-
 τε οἱ τοῦ νόμου ζηλωταὶ παραδίδονται εἰς
 τὰς σκληροτέρας βασάνους. Πολλοὶ γίνον-
 ται θύματα τῆς εὐσεβείας αὐτῶν καὶ τῆς
 ἀρετῆς· ἀλλ' ἐν αὐτοῖς διακρίνονται οἱ ἑπτὰ
 Μακαββαῖοι μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν Σο-
 λομονῆς καὶ τοῦ διδασκάλου αὐτῶν Ἐλεα-

(α) Ὁ Ματθίας Κόρβεν ἔφερε πρῶτος τὴν τυπο-
 γραφίαν εἰς Οὐγγαρίαν.

(β) Σημ. Καὶ τὴν σήμερον ἀκόμη φαίνεται ἐπι ὑπάρ-
 χουσι τοιοῦτοι βάρβαροι ἐχθροὶ τῶν βιβλίων καὶ μάλιστα
 μεταξὺ τοῦ πεπαιδευμένου δυτικῆς κλήρου: Ἰδοὺ τί
 ἀνεγνώσαμεν πρὸ τινῶν ἡμερῶν εἰς τὸ φύλλον τῆς
 18]30 Ὀκτωβρίου 1861 τῆς γαλλικῆς Ἐφημερίδος
 « Ταχυδρόμος τῆς Ἀνατολῆς » :

« Σκηνὴ ἀξία τοῦ 15ου αἰῶνος ἔλαβε χώραν εἰς Ἰ-
 σπανίαν τὴν 9 τοῦ τρέχοντος Ὀκτωβρίου. Κατὰ δια-
 ταγὴν τοῦ ἐπισκόπου τῆς Βρασελώνης 300 βιβλία,
 πραγματεύμενα περὶ μαγνητισμοῦ, περὶ περιστροφ-
 μένων τραπέζων (tables tournantes) κτλ. ἐκάησαν
 δημοσίᾳ, παρόντος ἑνὸς ἱερέως, φοροῦντος τὰ ἱερατικὰ
 αὐτοῦ ἐνδύματα καὶ ἐνὸς συμβολαιογράφου μετὰ τοῦ
 γραμματέως αὐτοῦ. Ὄταν τὸ ἔργον τοῦτο τῆς πίστεως
 (au-ta-le) ἐτελείωσεν, ὁ λαὸς ἤρχισε νὰ φωνάζῃ ἐ-
 πανηλιημένως: Κάτω ἡ ἱερά ἐξέτασις! »

ζάρου. Ἄπαντες οὗτοι, μάρτυρες τῆς ἀληθείας, παρίστανται ὡς οἱ πρόδρομοι τῆς τελείας αὐταπαρνήσεως, ἣν μετ' ὀλίγον ἐμελεν ὅπως καταρτίσει καὶ διακηρύξει ὁ Χριστιανισμός.

Οἱ ἐπὶ Μακαβδαίοι, πιστοὶ εἰς τὸν νόμον τοῦ Θεοῦ, φέρονται μετὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν ἀπέναντι τοῦ ἀπηνούς Ἀντιόχου. Ἐρχονται εὐθαρσῶς καὶ γενναίως, ὅπως διὰ τοῦ αἵματος αὐτῶν ἀποτίσῃ τὸν ἐσχατὸν πρὸς τὴν ἀρετὴν καὶ τὴν εὐσέβειαν ὀφειλόμενον φόρον. Ἐρχονται ἵνα ἐνώπιον τοῦ ἀνόμου Δικαστηρίου τοῦ Ἐγωισμοῦ καταθέσῃ τὴν τελευταίαν αὐτῶν ὑπὲρ τοῦ Καθήκοντος ὁμολογίαν. Ἐρχονται, κήρυκες διαπρῶσις τῆς πρακτικῆς φιλοσοφίας ὅπως διατρανώσῃ διὰ τοῦ μαρτυρικοῦ αὐτῶν θανάτου τὸν ὑψηλὸν τοῦ ἀνθρώπου προορισμὸν, καὶ οὕτως ἐπικυρώσῃ καὶ δι' ἔργων τὴν οὐρανίαν ἐκείνην ἀλήθειαν, εἰς ἣν πιστεύει φύσει ὁ ἄνθρωπος: «Ὁ ὕψιστος ὡς ἐμὲν οὐσαν πόλιν, ἀλλὰ τὴν μέλλουσαν ἐπιζῆτοῦμεν.» Ἐρχονται ἵνα ἀνταλλάξῃ θάνατον ἀντὶ πάντων τῶν ἀγαθῶν, ὧν κέκτηνται ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, καὶ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ταύτης κατακτήσονται τὸ ἀκρότατον τῶν ἀγαθῶν, ὅπερ ποθεῖ φύσει ὁ ἄνθρωπος. Ἐρχονται, ἐνὶ λόγῳ, ἵνα καταδείξωσιν εἰς τὸν ἄνθρωπον, τίς ἐστὶν ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος καὶ ποῖον τὸ καθῆκον αὐτοῦ.

Αἱ ἐναργέστεραι τῆς ἀνθρωπίνης ἀσθενείας εἰκόνες ἀντιπαράθθενται θαυμασίως πρὸς τὸν ἥρακλειον ἐκείνον τοῦ θανάτου ἀγῶνα. Φυγὴ καὶ νεότης ὑφίστανται ἀσμένως τὴν βαρυτέραν τῶν θυσιῶν. Οἱ μὲν, ἀκμαῖοι τὸ σῶμα, ἀκμαῖοι τὴν καρδίαν, μόλις εἰσέτι τῶν πρώτων τοῦ κόσμου θωπευτικῶν ἐντυπώσεων ἀπολαύσαντες, εἰσέρχονται γεγηθότες εἰς τὸ στάδιον τῆς ἀθλήσεως, εἰς οὐδὲν ταῦτα πάντα λογιζόμενοι: ἡ δὲ, γυνὴ τὸ σῶμα, μήτηρ τὴν καρδίαν, οὐτε ὑπὸ τῆς φυσικῆς αὐτῆς ἀσθενείας κωλύεται, οὐτε ὑπὸ τῆς φιλοσοφίας δεσμεύεται, ἀλλ' ἐμπεδὸν φρόνημα τῆς ἀ-

ληθείας ἔχουσα, θριαμβεῖ ἐκατέρωθεν. Αὐτὴ ἡ μήτηρ τὸν μαρτυρικὸν θάνατον συνίστησιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῆς, προσφέρουσα ἀτρομήτως ὅ,τι γενναῖον καὶ ὑπεράνθρωπον προνήχθη ποτὲ ἐκ βροτείων χειλέων. «Ὁὐκ οἶδ' ὅπως, λέγει αὐτὴ πρὸς τοὺς ἐπτά αὐτῆς παῖδας, οὐκ οἶδ' ὅπως εἰς τὴν ἐμὴν ἐφάνητε κοιλίαν, οὐδὲ ἐγὼ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζῶν ὑμῖν ἐχαρισάμην, καὶ τὴν ἐκάστου στοιχειώσιν οὐκ ἐγὼ διεδύθμισα τοιγαροῦν ὁ τοῦ κόσμου Πλάστης ὁ πλάσας ἀνθρώπου γένεσιν, καὶ πάντων ἐξευρῶν γένεσιν καὶ τὸ πνεῦμα καὶ τὴν ζῶν ὑμῖν πάλιν ἀποδώσει μετ' ἐλεύσεως, ὡς νῦν ὑπερορᾶτε ἑαυτοὺς διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους.»

Τοιοῦτος δὲ ἐνθουσιασμὸς κατεῖχε τὴν καρδίαν τούτων, ὥστε ἕκαστος ἀποθνήσκων ἐπρόφερε κατὰ τοῦ τυράννου τὴν πίστην καὶ τὰς ἐλπίδας τοῦ ἀληθοῦς ἀνθρώπου. Καὶ ὁ μὲν πρῶτος βοᾷ ἐν μέσῳ τῶν βασιάνων: «Κύριος ὁ θεὸς ἐφορᾷ, καὶ ταῖς ἀληθείαις ἐφ' ἡμῖν παρακαλεῖται» ὁ δεῦτερος ἀφ' ἑτέρου ὀδυνώμενος λέγει πρὸς τὸν τύραννον: «Σὺ μὲν ἀλάστωρ ἐκ τοῦ παρόντος ἡμᾶς ἀπολύεις: ὁ δὲ τοῦ κόσμου βασιλεὺς ἀποθάνοντας ἡμᾶς ὑπὲρ τῶν αὐτοῦ νόμων εἰς αἰώνιον ἀναδίδωσιν ζωῆς ἡμᾶς ἀναστήσει.» Ὁ τρίτος κραυγάζει: «ἐξ οὐρανοῦ ταῦτα (τὰ μέλη) κέκτῃμαι, καὶ διὰ τοὺς αὐτοῦ νόμους ὑπερορῶ ταῦτα, καὶ παρ' αὐτοῦ ταῦτα πάλιν ἐλπίζω κομίζεσθαι.» Ὁ τέταρτος φωνάζει. «Αἰρετὸν μεταλλάσσονται ἀπὸ ἀνθρώπων τὰς ὑπὸ τοῦ Θεοῦ προσδοκᾶν ἐλπίδας πάλιν ἀναστήσεσθαι ὑπ' αὐτοῦ: σοὶ μὲν ἀνάστασις εἰς ζωὴν οὐκ ἔσται.» Ὁμοίως καὶ οἱ ἄλλοι μέχρι τοῦ ἕκτου: ὁ δὲ νεώτερος, ὁ ἀρτίως ἀπογεγαλακτισμένος, ἀφοῦ πρῶτον ἐγένετο θεατῆς τοῦ ἐπωδύνου ἐκείνου τῶν ἐξ ἀδελφῶν αὐτοῦ θανάτου, ὑφιστάμενος καὶ οὗτος τὸ πάθος, βοᾷ κατὰ τοῦ τυράννου: «Σὺ δὲ, ὡς ἀνόσιε καὶ πάντων ἀνθρώπων μισαρώτα, εἰς μάτην μετεωρίζου φρουαττόμενος ἀδύλοισ ἐλπίσιν ἐπὶ τοὺς οὐρανίους πό-

δας ἐπαράμενος χεῖρα: οὐπω γὰρ τὴν τοῦ παντοκράτορος ἐπόπτου Θεοῦ κρίσιν ἐκπέφρουγας: οἱ μὲν γὰρ νῦν ἡμέτεροι ἀδελφοὶ βραχύν ὑπενέγκαντες πόνον ἀενάου ζωῆς ὑπὸ διαθήκην Θεοῦ πεπτώκασι: Σὺ δὲ τῆ τοῦ Θεοῦ κρίσει δίκαια τὰ πρόστιμα τῆς ὑπερηφανίας ἀποίση!» εἶπε καὶ ἐξέπνευσεν ὡς Πίστις! ὡς γλυκυτάτη ἐλπὶς! Τί δὲν περιφρονεῖ καὶ τί δὲν ὑποφέρει διὰ Σέ ὁ ἄνθρωπος! ἀλλὰ... ἄλλο ἐκπληκτικώτερον θέαμα διαδραματίζεται τὴν αὐτὴν στιγμὴν Μήτηρ παρίσταται, καθορῶσα τὸν φοικώδη καὶ ἐπώδυνον θάνατον τῶν ἐπτά αὐτῆς τέκνων. Καὶ οὐ μόνον ὑποφέρει τούτον, ἀλλὰ καὶ εὐχεται αὐτὸν καὶ ἐπιθυμεῖ! «Υἱέ, ἐλέησόν με, βοᾷ αὐτὴ πρὸς τὸν νεώτερον αὐτῆς υἱὸν ἐρχόμενον εἰς τὸν θάνατον, υἱέ, ἐλεησόν με τὴν ἐν γαστρὶ περιενέγκασάν σε μήνας ἑννέα, καὶ θηλάσασάν σε ἔτη τρία, καὶ ἀγαγοῦσάν σε εἰς τὴν ἡλικίαν ταύτην καὶ προφορήσασάν σε, τέκνον, ἀναβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν, καὶ τὴν γῆν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς πάντα ἰδόντα γινῶμαι ὅτι ἐξ οὐκ ὄντων ἐποίησεν αὐτὰ ὁ Θεὸς καὶ τὸ τῶν ἀνθρώπων γένος οὕτω γεγέννηται. Μὴ φοβηθῆς τὸν δῆμιον τούτον, ἀλλὰ τῶν ἀδελφῶν σου ἄξιός γενόμενος ἐπίδεξαι τὸν θάνατον, ἵνα ἐν τῷ ἐλέει σὺν τοῖς ἀδελφοῖς σου κομίσωμαι σε.» Καὶ πῶς! Δύναται ἵνα ὑπαρξῇ καρδία μητρικὴ τοσοῦτον σκληρὰ! Ὁχι ἡ μὲν καρδία τῆς δυσυχοῦς ἐκείνης μητρὸς τὴν στιγμὴν ἐκείνην ἀνηλεῶς κατεσπαράσσετο καὶ κατετρύχετο ἢ δὲ ὑποχρεωτικῆ καὶ θεῖα φωνὴ τοῦ Καθήκοντος, ὡς ὑπερτέρα ταύτης, πᾶσαν τὴν ἐπὶ τῆς βουλήσεως ἐπιρροὴν ἐκείνης περιορίζουσα, διετήρει αὐτὴν τὴν τάλαιναν μητέρα, ὡς ἀγαλμα ἀκίνητον ἐνώπιον τοιοῦτου σπαρτακάρδιου θεάματος, ἕως οὗ καὶ αὐτὴ ἐκείνη ἡ μήτηρ ἐγένετο τὸ ἐπισφράγισμα, μίξασα τὸ αἷμα αὐτῆς μετὰ τοῦ αἵματος τῶν τέκνων τῆς.

Ἴδου, Κύριοι, ὁ ἀληθὴς ἄνθρωπος, ὅστις τὰ πάντα ὑφίσταται, καὶ αὐτὸν τὸν θάνα-

τον, ὑπὲρ τῆς ἀρετῆς καὶ τοῦ Καθήκοντος: αὐτὸς μόνος ἐφικνεῖται τοῦ ἀληθοῦς προορισμοῦ. Αὐτὸς μόνος ἀξιοῦται τῶν ἀνεκλάλητων ἐκείνων δωρεῶν ἅσπερ ἐπηγγείλατο ὁ Δημιουργὸς τῷ ἀνθρώπῳ, λέγων: «Γίνου πιστὸς ἄχρι θανάτου καὶ δώσω σοὶ τὸν στέφανον τῆς ζωῆς.» (Ἰωάν. Ἀποκάλ.)

Ἴδου καὶ ἕτερον παραδειγμα καταδεικνύον οὐχ ἦπτον τὴν ἀκαταμάχητον ἰσχὺν τοῦ Καθήκοντος καὶ τὴν ἐπὶ τῶν αἰσθημάτων καὶ τοῦ Ἐγωισμοῦ ἀπεριόριστον αὐτοῦ ὑπεροχὴν. — Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο ἐστὶν ἡ ὑπὸ τοῦ Ἰουνίου Βρούτου ἐν Ῥώμῃ εἰς θάνατον καταδικη τῶν υἱῶν του.

Μετὰ τὴν ὑπὸ τῶν παίδων τοῦ Μαρκίου Ἄγκου γενομένην δολοφονίαν τοῦ Λευκίου Ταρκυνίου (Lucius Tarquinius Priscus), ἀνέβη ἐπὶ τοῦ θρόνου τῆς Ῥώμης Σερβίος Τύλλιος (Servius Tullius). Ὁ βασιλεὺς οὗτος υἱὸν μὲν οὐδένα ἔσχε: δύο δὲ μόνον θυγατέρας ἐγέννησεν, ἀμφοτέρας Τυλλίας καλουμένας. Αὐταί, εἰ καὶ τοῦ αὐτοῦ πατρὸς τέκνα, ἦσαν ὅμως πάντῃ διάφοροι πρὸς ἀλλήλας κατὰ τε τὰ ἦθη καὶ τὸ φρόνημα. Ἡ μὲν, ἦν νέα σώφρων καὶ ἐνάρετος: ἡ δὲ, κακοήθης καὶ αἰσχροβόιος. Συνέζησε δὲ ταύτας ὁ πατὴρ τῶν μετὰ τῶν δύο υἱῶν τοῦ Ταρκυνίου, τοῦ Λευκίου καὶ τοῦ Ἀρούντα. Καὶ ὁ μὲν Λευκίος, δεσποτικὸς καὶ σκληρὸς τὴν καρδίαν, νυμφεύεται τὴν ἀγαθὴν Τυλλίαν: ὁ δὲ Ἀρούντας, γλυκὺς καὶ μελιχρὸς τὸ ἦθος, συζεύγνυται μετὰ τῆς πονηρᾶς Τυλλίας. Ἀμφοτέροι οὗτοι οἱ γάμοι ἀπέβησαν δυστυχεῖς, καθότι μεταξὺ ὑποκειμένων τοσοῦτον ἀνομοίων πρὸς ἀλλήλα, οὔτε συζυγικὴ ἀγάπη, οὔτε ὁμοιοφύνητο ἵνα ὑπάρξῃ.

Προϊόντος τοῦ χρόνου, ὁ Ταρκύνιος καὶ ἡ γυναικαδέλφη αὐτοῦ Τυλλία συνεννοοῦνται, ὅπως ἐκεῖνος μὲν φανεύσῃ τὴν χρησὴν αὐτοῦ σύζυγον, αὐτὴ δὲ τὸν ἐνάρετον Ἀρούνταν, καὶ οὕτως ἀπαλλαγέντες τοῦ συζυγικοῦ δεσμοῦ, συνάψωσι νέον γάμον, συζευγνύμενοι μετ' ἀλλήλων. Ἡ καταχθόνιος ἀπόφασις πραγματοποιεῖται: καὶ ὁ Ταρ-

κύνιος νυμφεύεται τὴν Δαλιδᾶν Τυλλίαν· ἀλλ' ἡ πονηρὰ διάθεσις δὲν ἰκανοποιεῖται διὰ τούτου. Ὁ ἀπονενομημένος Ταρκύνιος φονεύει τὸν πενθερὸν αὐτοῦ Σερούτιον Τύλλιον, καὶ ἀναγορεύεται ἀμέσως αὐτὸς βασιλεύς. Ἐπὶ τῆς βασιλείας του, οὐδενὸς ἐφείσθη, οὐδένα ἐσεβάσθη. Πᾶσα πράξις ἀπληγῆς καὶ ἀπάνθρωπος ὑπ' αὐτοῦ ἀσυστόλως καὶ ἀσυνειδήτως διεπράττετο· (μολοντί ὁ Niebuhr δυσανασχέσει ἵνα πιστεύσῃ ὅτι πραγματικῶς ὁ βασιλεὺς οὗτος ἐξώκειλεν εἰς τοιαῦτα καὶ τοσαῦτα ἀνοσιουργήματα, ἅτινα προσάπτουσιν αὐτῷ οἱ ἱστορικοί.) (α)

Ὅτε δὲ ὁ τύραννος οὗτος ἐπολιόρκει τὴν Ἀρδέαν, πρωτεύουσαν τῶν Ρυτύλων, ὀλίγον ἀπέχουσαν τῆς Ρώμης, ὁ υἱὸς αὐτοῦ Σέξτος, συνευχόμενος ἐν τῇ σκηνῇ αὐτοῦ μετὰ τινος εὐγενοῦς Ρωμαίου, τοῦ Κολλατίνου, καὶ τινων ἄλλων, παρεσιγήγαγεν ἐν μέσῳ διάλογόν τινα περὶ τοῦ κάλλους καὶ τῆς ἀρετῆς τῶν συζύγων, ἅςπερ οἱ συμπόται οὗτοι εἶχον. Ἐπειδὴ δὲ ἕκαστος τούτων ἐφιλοτιμεῖτο ἵνα ἐγκωμιάσῃ μᾶλλον τῶν ἄλλων τὴν ἰδίαν αὐτοῦ σύζυγον, ὁ Κολλατίνος προτείνει ἐν τῷ παροξυσμῷ τῆς μέθης, ὅπως ἐπελθόντες συνάμα πάντες ἀμέσως ἐριπποῖ εἰς Ρώμην, ἰδίους ὄμμασιν ἴδωσι τίς τούτων τῶν γυναικῶν διακρίνεται ἀληθῶς πασῶν τῶν ἄλλων κατὰ τε τὸ κάλλος καὶ τὸ σεμνοπρεπὲς τοῦ ἥθους. Ἄμ' ἔπος, ἄμ' ἔργον. Οἱ συνδαιτημόνες οὗτοι εἰσέρχονται ἀμέσως, καίτοι νύξ, εἰς Ρώμην. Μόνην δὲ τὴν σύζυγον τοῦ Κολλατίνου, τὴν Λουκρητίαν, εὐρίσκουσιν οὐχὶ τυρβαζομένην περὶ τὰς μεταίτας καὶ κενοσπούδους τῶν γυναικῶν ἀσχολίας, ἀλλὰ νήθουσαν καὶ περιστοιχισμένην ὑπὸ θεραπειῶν φιλεργῶν καὶ φιλοκαμάτων. Ἡ κοσμιότης αὐτῆς, τὸ κάλλος τῆς καὶ ἡ προσηγῆς ὑποδοχῆ, δι' ἧς ἐξέφρασε τὴν πρὸς τὸν σύζυγόν της εἰλικρινῆ ἀγάπην, ὁ φιλόξενος καὶ ἀξιοπρεπὲς τρόπος, ὃν ἀνέπτυξε πρὸς τοὺς ξένους τούτους

τοσοῦτω κατεκλήληταν αὐτοῦς, ὥστε ἀπαντες ὁμοθυμαδὸν ἀνεκέρηξαν τὴν Λουκρητίαν ὡς τὴν μόνην τελείαν γυναῖκα. Ἀλλὰ δυστυχῶς ὁ ἠθικὸς οὗτος στέφανος ἐγένετο πραίτιος μεγάλων δυστυχημάτων καὶ συμφορῶν. Ὁ Σέξτος ἐράται περιπαθῶς τῆς Λουκρητίας εἰς βαθμὸν τοιοῦτον, ὥστε βιάζεται ἵνα καὶ αὐθις καταλιπὼν τὸ στρατόπεδον μεταβῇ εἰς Ρώμην καὶ ἐπισκεφθῇ μυστικῶς τὴν Λουκρητίαν. Αὕτη ἐκτιμῶσα αὐτὸν ὡς φίλον τοῦ ἀγαπητοῦ αὐτῆς συζύγου ὑποδέχεται αὐτὸν καὶ τὸ δευτέρον μετὰ τῆς κτῆς φιλοφροσύνης. Δειπνεῖ μετ' αὐτοῦ μηδὲν δόλιον πρὸς αὐτοῦ δυναμένη ὑποπτεῦσαι. Ἀλλ' ὁ ἀλιτήριος οὗτος τολμᾷ, ὠφελούμενος ἐκ τῆς ἀπουσίας τοῦ συζύγου της, ὅπως, δυνάμει τῶν ὅπλων καὶ τῶν ἀπειλῶν, περιυβρίσῃ δυναστικῶς τὴν ἐνάρετον καὶ σώφρονα Λουκρητίαν. Οὐδείς ἔχει γνῶσιν τοῦ ἀνοσιουργήματος, πλην τῆς Λουκρητίας. Ἡ Λουκρητία ἀναξίαν νομίζει ἀπὸ τοῦδε ἐκυτῆν, ὅπως ἀπολάβῃ, μετὰ τὸ πάθημα τούτο, τῶν ἠλιακῶν ἀκτινῶν. Ἀμέσως μεταπέμπεται τὸν πατέρα αὐτῆς καὶ τὸν σύζυγον, ὅπως ἐξομολογήσῃται αὐτοῖς τὴν ἀνήκεστον ταύτην δυσμοίριαν. Ἡ φωνὴ τοῦ Καθήκοντος βοᾷ ἐν τῇ συνειδήσει αὐτῆς.

Ἐρχεται ὁ πατήρ, ἔρχεται ὁ σύζυγος· ἡ Λουκρητία παρίσταται ἐνώπιόν των ἡμιθιγῆς ὑπὸ τῆς ἠθικῆς ἀθυμίας. Οὐτε λόγοι παρεμυθητικοί, οὔτε θωπεῖαι κατευνάζουσι τὴν ὀδύνην τῆς ὑβρισθείσης ἀρετῆς. « Ὅχι, » λέγει αὕτη, ὅχι δὲν μοι ἐπιτρέπεται » ἀπὸ τοῦ νῦν τὸ ζῆν' ἀναξία εἶμι τούτου, » τραυματισθείτης ἅπαξ τῆς ἠθικῆς μου » μεγαλοπρεπειας. Κολλατίνε, (λέγει πρὸς » τὸν σύζυγόν της) τέρας ἀνθρωπόμορφον » παρειδύσαν ὑπὸ τὸ προσωπεῖον τῆς φι- » λίας, ἡμαύρωσε τὰς ἠθικὰς τῆς συζύγου » σου χάριτας. Σὺ οὐδέποτε ἐπαύσω φιλῶν » τὴν Λουκρητίαν· ἀλλ' ἡ Λουκρητία πε- » ριυβρίσθη. Μόνος ὁ θάνατος δύναται ἵνα » μοι ἀποδῶ τὸν θησαυρὸν, ὃνπερ ὁ Σέξτος » δυναστικῶς μοι ἀφείλεν. Ἄνδρες! ἐκδι-

» κήσατε τὸ ὄνειδος τούτο. Γυναῖκες! Μά- » θετε καὶ ὑμεῖς ὅτι ἡ ὑβρισθείσα ἀρετὴ » οὐδεμίαν παρεμυθίαν, οὐδεμίαν ἐλπίδα » ἐπὶ τῆς γῆς εὐρίσκει. Μόνος ὁ θάνατος » δίδωσι τὴν ἀποχωρῶσαν ἰκανοποίησιν. » (α) Ταῦτα εἶπε καὶ ἀμέσως βυθίσασα τὸ ἐγχειρίδιον, ὅπερ ἔφερεν αὕτη ὑπὸ τὴν ἐσθῆτα αὐτῆς, εἰς τὸ στῆθός της, πίπτει ἐν ἀκαρεῖ νεκρὰ καὶ ἄφωνος.

Τὴν στιγμὴν ἐκείνην εὐρέθη ἐκεῖ ὁ Ἰούλιος Βροῦτος, πατριῆς ἐνάρετος καὶ σεμνῆς πολιτείας· οὗτος ἀφελύσας ἀπὸ τοῦ στήθους τῆς Λουκρητίας τὸ καθημαγμένον ἐγχειρίδιον, καὶ ἀνυψώσας αὐτὸ πρὸς τὸν οὐρανόν, « Θεοὶ! (φωνάζει), ἀπὸ τῆς στιγ- » μῆς ταύτης διακηρύττομαι ἕως ἐσχάτης » πνοῆς διώκτης τῆς τυραννίδος. Ἀπὸ τῆς » στιγμῆς ταύτης τὸ μόνον μέλημά μου » θέλει εἶσθαι ἡ εὐδαιμονία καὶ ἡ ἀπελευ- » θέρωσις τῆς πατρίδος μου· ἐγὼ θέλω κα- » ταστρέψῃ τὴν μικρὰν ἐκείνην καὶ ἀνοσι- » οργὸν τῶν Ταρκυνίων οἰκογένειαν. » Ταῦτα εἰπὼν, διατάσσει ἀμέσως ὅπως κομίσωσιν εἰς τὴν ἀγορὰν, τὸ αἱματόφυρον τῆς Λουκρητίας σῶμα. Ὁ λαὸς συρρέει πανταχόθεν εἰς τὴν θέαν τοῦ τραγικοῦ τούτου δράματος. Συγκινεῖται, θρηνεῖ τὴν Λουκρητίαν καὶ ὀμνύει τὸν ὄλεθρον τῶν τυράννων. Ἐκδίδεται ἀμέσως ψήφισμα, δι' οὗ ὁ μὲν Ταρκύνιος μετ' ἀπάσης αὐτοῦ τῆς οἰκογενείας εἰς ἀειφυγίαν καταδικάζεται, ὅστις δὲ ὑπὲρ αὐτοῦ φωραθῇ ἐνεργῶν, εἰς θάνατον. Οὕτως, ὁ μὲν Ταρκύνιος ἐξωσθεὶς τοῦ θρόνου, καταφεύγει εἰς τινὰ πόλιν τῆς Τυρρηνίας, ὁ δὲ Βροῦτος κηρύττεται σωτὴρ τῆς πατρίδος.

Καταπίπτει ἡ Τυρηνίς. Ἀνεγείρεται νέον πολίτευμα, δημοκρατικόν. Ὁ Ἰούλιος Βροῦτος καὶ ὁ Κολλατίνος, ὁ σύζυγος τῆς Λουκρητίας, καθίστανται ὑπατοὶ ἀντὶ τῆς καθαιρεθείσης βασιλικῆς ἀρχῆς. Ἡ Ρώμη εἰσέρχεται εἰς νέον στάθον. Ἐν τούτοις ἐν-

(α) Ἡ διὰ τῆς αὐτοκτονίας δεδομένη ἰκανοποίησις δείκνυσι παρεμυθίαν τῆς ἀληθοῦς ἰκανοποιήσεως.

υπάρχουσιν εἰσέτι ἐν αὐτῇ λείψανάτινα τῶν φιλυτυράννων· μάλιστα ἀνακαλύπτεται συνωμοσία τις κατὰ τοῦ ἐνεστώτος πολιτεύματος, ἧς προδίδονται μετασχόντες καὶ οἱ υἱοὶ τοῦ Ἰουλίου Βροῦτου, τοῦ ἀσπόνδου τούτου τῆς τυραννίας ἐχθροῦ, καὶ ἐνθέρμου τῆς ἐλευθερίας προστάτου. Οἱ συνωμόται ἐμφανίζονται ἐνώπιον τῶν ὑπάτων· Ὁ Ἰούλιος Βροῦτος ἀπέναντι τῶν προδοτῶν τῆς ἐθνικῆς ἐλευθερίας φέρει διπλοῦν χαρακτῆρα πατρὸς συνάμα καὶ δικαστῆς. Ὡς θεοὶ σκληρὰ, θεοὶ δυσχερεστέρᾳ τῆς ὁποίας δὲν δύναται ἵνα ὑπάρξῃ ἐπὶ τῆς γῆς. Συμφέρον καὶ Καθῆκον ἀντιστρατοπεδεύονται. Φιλοστοργία καὶ Δικαιοσύνη ἀντιπαρτάττονται εἰς ἀγῶνα ἐν τῷ Ἰουλίῳ Βροῦτῳ. Ἀἴσθημα, ἐνὶ λόγῳ, καὶ Λόγος ἐν αὐτῷ προκαλοῦνται ἀμοιβαίως εἰς μονομαχίαν. Ἀλλ' ἴδωμεν τὴν ἐκβασιν τῆς ἠθικῆς ταύτης μάχης· Ἰπὲρ ἧς καὶ ἐγένετο ἡ μακρὰ αὕτη ἱστορικὴ ἐκθεσις. Οἱ ἔνοχοι υἱοὶ, συναισθανόμενοι τὴν εὐθύνην αὐτῶν, ἴστανται ἐν μέσῳ, σιγῶντες καὶ τὸν ἐπικείμενον αὐτοῖς θάνατον ἀναμένοντες. Οἱ δικασταὶ πάντες μὴ δυνάμενοι ἵνα περιορίσωσι τὰς ἀκαθέτους ὁρμὰς τῆς ὀδυνομένης αὐτῶν καρδίας περιχέονται εἰς πικρότατα δάκρυα, ἐκ βαθῶν στενάζοντες καὶ συμπαθοῦντες πρὸς τὴν ὀδυνηρῶν νέων τούτων μοῖραν. Ἀλλ' ὁ Βροῦτος, ὁ πατήρ, μόνος αὐτὸς δείκνυται ἄκαμπτος καὶ ἀτάραχος. Ὅλος πλήρης τῆς ιδέας τοῦ ὑψηλοῦ ἐκείνου τῆς Δικαιοσύνης καθήκοντος, ὅπερ ἐπιβάλλεται εἰς πάντα δικαστὴν ἀσχετῶς καὶ ἀπολύτως, ἀπευθύνει πρὸς τοὺς συνωμότας αὐτοῦ υἱοὺς τὸν λόγον, ἐπιδεικνύων αὐταῖς διὰ τοῦ αὐτιχροῦ αὐτοῦ καὶ ἀδικαστοῦ ἥθους τὴν πρὸς τὸ Δίκαιον στερεὰν καὶ ἀμετάθετον ὑπακοήν. « Δύνασθε ἵν' ἀπολογησάσθε πρὸς τὰ » καθ' ὑμῶν ἐγκλήματα; » ἐρωτᾷ αὐτοὺς δις καὶ τρίς ἐπανειλημμένως; Ἀλλ' οὗτοι οὐδὲν ἀπαντῶσι πρὸς τὰς δικαστικὰς τοῦ πατρὸς αὐτῶν ἐρωτήσεις. Τότε, ὡς γενναῖότης τῆς καρδίας! στραφεὶς πρὸς τοὺς ῥαβδούχους λέγει. « Παρλαβόντες αὐτοὺς ἐκ-

(2) Niebuhr. Romische geschichte.

» πληρώσατε νῦν καὶ ὑμεῖς τὸ καθήκον ὑμῶν. » Ταῦτα εἰπὼν ἐπανέρχεται εἰς τὴν θέσιν του, ἐπιδεικνύων ἐξωτερικόν τι μεγαλείον, ὅπερ ἐνέπνεε φρίκην καὶ τρόμον τοῖς παρστωσίν. Οὕτε ἡ γενικὴ τοῦ λαοῦ ἀθυμία καὶ τὰ παρακλητικὰ αὐτοῦ καὶ συμπληθητικὰ βλήματα, οὔτε ἡ σκληρὰ ἐκείνη καὶ οἰκτρὰ τῶν υἱῶν αὐτοῦ θέσις δύνανται ἵνα ἐπηρεάσωσιν αὐτοῦ τὸ παράπαν· τί λέγω; Ἡ φιλοστοργία αὐτῆ, ἥτις ὠρύεται μανιωδῶς ἐν τῇ κατατροχουμένῃ τοῦ Βρούτου καρδίᾳ ἀδρανῆς καὶ ἀνίσχυρος ἀποβαίνει ἐν αὐτῷ ἀπέναντι τῆς ὑψηλῆς καὶ υποχρεωτικῆς ἐπιταγῆς τοῦ Καθηκόντος. Τέλος πάντων, οἱ ῥαβδούχοι γυμνώσαντες ἀπέναντι τοῦ πατρὸς τοὺς δύο αὐτοῦ υἱούς καὶ μαστιγῶσαντες αὐτούς, ἀπέτεμον αὐτῶν τὴν κεφαλὴν· ὁ δὲ πατήρ, ἕως οὗ ἐκτελεσθῆ ἡ θανατικὴ ποινὴ, ἵσταται, ὡς δικαστὴς ἀπροσωπόληπτος καὶ ὄργανον τῆς Ἱπερτάτης Δικαιοσύνης, ἀκλόνητος, ἐπιτηρῶν τὸ τραγικὸν τοῦτο δράμα. Ἀλλὰ... ἐπαύσατο ἄρα γε, ὦν πατήρ, διότι ἦν δικαστὴς; Οὐχί. Μόλις βλέπει τοὺς υἱούς του πίπτοντας ὑπὸ τὴν σπάθην τοῦ δημίου, καὶ ἀμέσως ἀποχωρεῖ. — Μόλις ἐκπληροῖ τὸ πρῶτον Καθῆκον, καὶ ἀμέσως, μὴ δυνάμενος ὅπως περιστείλῃ τὴν καρδίαν αὐτοῦ, φεύγει ὅπως ἐκπληρώσῃ καὶ τὸ δεύτερον. Ἰκανοποιήθη ἡ Δικαιοσύνη, τὸ Καθῆκον, ὁ Νόμος διὰ τοῦ θανάτου. Αἰταιτεῖται ὅπως ἰκανοποιηθῆ καὶ ἡ φιλοστοργία αὐτῆ διὰ τῶν δακρῶν καὶ τῶν πικρῶν στεναγμῶν, εἰς τοὺς ὁποίους ζητεῖ ὁ Βροῦτος ἵνα παραδοθῆ ἀμέσως. Φρίκη ἀληθῶς καταλαμβάνει τὸν ἄνθρωπον ἐὰν ἀναλογισθῆ τὴν τοιαύτην θέσιν. Ἱπεράνθρωπον οὕτως εἰπεῖν, τὸ τοιοῦτον Οὐρανία ἀληθῶς καὶ ἀκαταμάχητος δύναμις, ἐνοικοῦσα τῷ ἀνθρώπῳ διευθύνει αὐτὸν εἰς τὰς τοιαύτας ἐκπληκτικὰς καὶ παραδόξους ἀποφάσεις. Ὁ Καθῆκον! ὦ Λόγε! ὦ Ἰδέχ τῆς Ἀπολύτου Δικαιοσύνης! Σὺ εἶ ὁ μάρτυς καὶ ὁ κήρυξ τοῦ ἀνθρωπίνου Μεγαλείου! Μέγας ὦν πῶς ὁ Ἄνθρωπος. — Ἐτερον:

Κατὰ τὴν μεταξὺ τῶν Ὀρατίων καὶ τῶν Κουριατίων γενομένου μάχην, μαθὼν ὁ τῶν Ὀρατίων πατήρ ὅτι οἱ δύο υἱοὶ αὐτοῦ ἐφρονεῦθησαν ἐν τῷ πεδίῳ, ὁ δὲ τρίτος ἐτράπη εἰς φυγὴν, ὑπὸ τοσαύτης ἀναγκαστικῆς ἀμέσως κατελήφθη, ὥστε ὡς μανιωδῆς ἐβόα κατὰ τῆς ἀγενεῖας ταύτης τοῦ υἱοῦ του. Μαθὼν δὲ ἔπειτα ὅτι ἔμεινε κατὰ τριῶν μαχόμενος καὶ ἐρωτηθεὶς τί ὤφειλεν ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἵνα πράξῃ, ἀπεκρίνατο, « Ν' ΑΠΟΘΑΝῆ »!!! Γέρον Ὀράτιε, ὄντως ἠρωτικὸν καὶ σεβαστὸν τὸ ὑπὲρ τοῦ Καθηκόντος αἰσθημά σου. Ἀλλὰ τί πρῶτον, τί δ' ὕστερον, τί δ' ὑστάτιον καταλέξω. Ἡ ἱστορία βρῖθει τοιοῦτων ἐξαισιῶν παραδειγμάτων· μάλιστα ἡ ἑλληνικὴ, καὶ ἰδίως ἡ Ἐκκλησιαστικὴ.

Ἐπεθύμουν, Κύριοι, ὅπως σκιαγραφήσω ἐνταῦθα καὶ τινὰς ἱστορικὰς εἰκόνας τῶν ὑλολατρῶν καὶ ἐγωιστῶν· ἀλλὰ, ὅπως μὴ γένομαι ὀχληρὸς εἰς τοὺς εὐμενεῖς μοι ἀναγνώστας, παραλείπω ταύτας, ἔχων ὑπέψιν ὅτι αὐτὴ μόνη ἡ ἱστορία τῆς Ρώμης ἀναγινωσκομένη ἀρκεῖ ὅπως ἐπικυρώσῃ τὴν ἀλήθειαν τῶν ὑπ' ἐμοῦ ἐσχάτως εἰρημένων. Ὅθεν ἐπιτρέψατέ μοι, ὅπως στήσας ἐνταῦθα τὴν ἱστορικὴν ἀνάλυσιν, μεταβῶ προσεχῶς εἰς τὸ τελευταῖον τοῦ ἀντικειμένου μου ἄθρον.

(ἀκολουθεῖ.)

Ἰ. Ἀριστοκλής.

Ο ΧΑΡΑΚΤΗΡ ΤΟΥ ΘΑΝΑΤΟΥ.

(Young. 7^a Νόξ)

Πόσον ἀλλόκοτος καὶ σκληρὸς εἶναι ὁ Θάνατος! Δὲν ἀρπάζει τοῦλάχιστον τὴν ζωὴν τῶν δυστυχῶν καὶ τῶν γερόντων, δὲν συμμορφώνεται πρὸς τοὺς νόμους τῆς φύσεως, ἀλλὰ καταπατεῖ αὐτούς· δὲν περι-

μένει τὴν φθορὰν τῶν σωμάτων πρῶτον καὶ ὕστερον, ὅταν ταῦτα γίνωσι κόνις νὰ καλύψῃ αὐτὰ μὲ τὸ ψυχρὸν τοῦ τάφου χώμα! ἀλλὰ μετ' ἀπεριγράπτου ὀμότητος μᾶς φέρει εἰς τὸν τάφον πλήρεις ἰσχύος καὶ υγείας. Ὅταν εἴμεθα δυστυχεῖς μᾶς ἀφίνει νὰ ζῶμεν ὅταν εὐτυχῶμεν, μᾶς κλείει τοὺς ὀφθαλμούς ἐν τῷ μέσῳ τῆς εὐτυχίας ἡμῶν. Ἐυχαριστεῖται νὰ βλέπῃ τὸν πένητα ἐπιζῶντα εἰς τὸν πλοῦσιον! Πόσοι ἄνθρωποι ἐν πλήρει ῥώμῃ τίθενται εἰς τὰ σάβανα ὑπὸ τῶν ἀσθενῶν τῶν τυμβογερόντων χειρῶν, ὧν ἡ ζωὴ εἶναι ἀδιάκοπος θάνατος! Ποσάκις βλέπομεν πατέρα ὑπέργηρον καταβρέχοντα διὰ τῶν δακρῶν του τὸν τάφον τῶν νέων αὐτοῦ τέκνων! Ὁ Ναρκισσία, ἐγὼ ἔσκαψα τὸν ἰδικόν σου τάφον, καὶ σὲ ἔθεσα κατὰ τὸ ἔαρ τῆς ζωῆς σου! ἀλλὰ διατί νὰ μετρῶ τοὺς χρόνους σου; ἔζησας πολὺν χρόνον εἰς ὀλίγον διάστημα ἡμερῶν, καθότι ἦσο πλήρης ἀρετῶν. Δὲν μετρᾷ τὸ ἄστρον τῶν ὠρῶν τοῦ ἔτους, ἀλλ' ἡ ἀρετὴ τὸν χρόνον τῆς ἀληθοῦς ἡμῶν ὑπάρξεως. Ἄνευ ἀρετῆς ὁ ἄνθρωπος ἀποθνήσκει νέος καὶ μετὰ ἐνὸς αἰῶνος βίον· ἀς σβύσωμεν ἐκ τῆς χρονολογίας τῶν τάσεων τὰ στεῖρα διὰ τὴν ἀρετὴν ἔτη, καθότι ὁ ἄνθρωπος δὲν διήλθε ταῦτα.

Ὅταν ἡ ἀρετὴ ἀποθάνῃ ἐν τῇ καρδίᾳ τοῦ ἀνθρώπου, ἡ λάμπρις τοῦ χρυσοῦ αὐξάνει πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του· τότε πληροῦται χρυσοῦ καὶ ἀείποτε ἀκόρεστος εἶναι· πόσον ἡ εὐτυχία παρεγνωρίσθη ὑπὸ τῶν τυφλῶν θνητῶν! Ἡ μὲ τὸ μειδίσμα πάντοτε εἰς τὰ χεῖλη θεὰ αὕτη, ἡ ἄπιστος τὴν καρδίαν, ευχαριστεῖται νὰ βραχνίξῃ καὶ νὰ ἀπατᾷ τοὺς ἀνοήτους ἐραστάς της. Ὅποιον ἀλλόκοτον εἰκόνα παριστῶσιν οὗτοι πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν μου ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τοὺς μεγάλους αὐτῶν ἀγῶνας! ὅποιον μελαγχολικὸν θέαμα μοὶ παρυσιάζουσιν ὅταν εὐρίσκωνται εἰς τὰς μεταίτας αὐτῶν ἡδονάς!

Ἡ εὐτυχία, κινουσα εἰς τοὺς αἰθέρας τὰς χρυσὰς αὐτῆς πτέρυγας ἐπιδεικνύει τοὺς θησαυροὺς της, ἐκθέτει τὰ δῶρα της καὶ προσκαλεῖ τὴν τύχην, ἐπιρροῦντα αὐτὴν

ἵνα τὰ διανέμῃ. Ἀπειράριθμοι θνητοὶ ἀνοίγουν τὰς χεῖρας, ἐκτείνουσι πρὸς αὐτὴν τοὺς βραχίονας καὶ ἐτοιμάζονται ἵνα λάθωσιν ἢ ἀρπάσωσι παρ' αὐτῆς τὰς εὐεργεσίας της. Ἰδὲ, ἐνῶ αὕτη τὰς διανέμει, μετὰ πόσης μανίας οὗτοι βίπτονται ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου· Ἰδὲ, πῶς ὁ ἐραστὴς λημονεῖ τὴν ἐρωμένην αὐτοῦ· μετὰ πόσης ἀδιαφορίας οἱ φίλοι καταστρέφουσι τοὺς φίλους των, μετὰ πόσης ἀπανθρωπίας τὰ τέκνα ἐξολοθρεύουσι τοὺς πατέρας αὐτῶν. Πόσῃν ὀξύνουσαν καταβάλλουσιν οὗτοι ἵνα δυνηθῶσι νὰ ἀνακαλύψωσι τὴν βοράν των καὶ πόσῃν τόλμῃν εἰς τὸ νὰ τὴν ἀρπάσωσι! Πάντα τὰ προσκόμματα ὑπερπηδῶσιν ὅταν ἴδωσιν ὅτι εὐνοοῦνται ὀλίγον ὑπὸ τῆς περιστάσεως. Ἱπεροπηδῶσιν ἄνευ τύψεως συνειδήτος τοὺς ἱερούς της δικαιοσύνης καὶ τῆς τιμιότητος φραγμούς· ἀκολουθοῦσι τὸ κέρδος κατὰ βῆμα, ἀπαυδῶσιν ἐπιδιώκοντες τὰς ὑψηλὰς θέσεις καὶ τὰς ἀρχάς, μέχρις ὅτου ἀφηνισθέντες ἐκ τῆς ὑπερβολικῆς κοπώσεως καταβάλλονται.

Ἡ ἐπιθυμία αὐτῶν εἶναι ἴση, ἀλλ' αἱ τύχαι των διάφοροι· ὁ μὲν λίαν ὀρυθητικὸς ἐν ταῖς ἐπιθυμίαις του ἀποτυγχάνει εἰς τοὺς σκοπούς του ἕνεκα τῆς ὑπερβολικῆς του βίας εἰς τὸ νὰ ἴδῃ τὸ ἀποτέλεσμα· ὁ ἕτερος, μόλις πλησιάζει εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ σκοποῦ του, πίπτει, καὶ οὕτω χάνει τὴν βοράν του. Οὗτοι ἔχειροκρότουν διὰ τὴν εὐτυχίαν των· ἀλλ' ἐν τῷ μέσῳ τῆς ἀφάτου εὐδαιμονίας των, συμβάντι ἀπροσδόκητον, ὡς τυφῶν τις αἰφνίδιος, ἀρπάζει τοὺς θησαυροὺς των καὶ μεταφέρει αὐτοὺς εἰς χεῖρας ἄλλων, οἵτινες μένουσιν ἐκστατικοὶ πῶς τοὺς ἀπέκτησαν. Δυστυχία εἰς ἐκείνον, οὕτινος ἡ καρδία ἦτο τοσοῦτω προσεκκολλημένη εἰς αὐτούς, ὥστε δὲν τοὺς ἐστερέθη χωρὶς νὰ σπαρχθῆ. Ὁ φιλάργυρος, μᾶλλον δυστυχῆς, καταβιβρώσασται πλησίον τοῦ ἀνωφελοῦς αὐτῷ θησαυροῦ, καὶ ἀκόμη γογγύζει ὅπως ἀπολύσῃ καὶ αὐτοῦ τοῦ ἐπιουσίου. Πῶς τρέχετε ἐρεθισμένοι ἀντίζηλοι; ζήσατε ἐν εἰρήνῃ καὶ ἀπολύσατε τὰ ἀγαθὰ, ἅτινα ἀπεκτήσατε... Ἀλλ' οὗτοι εἰσὶ κω-

φοί· ἡ ἀνάμνησις τῆς ἀρχαίας τῶν εὐτυχίας τοὺς τυφλώττει· τὸ μῖσος σύρει αὐτοὺς εἰς τὸ θοοβῶδες ἄντον τῶν δικῶν. Ὁ μαῦρος κόραξ τῆς στρεψοδικίας κινεῖ μὲ χαρὰν τὰς πτέρυγας αὐτοῦ εἰς τὴν θάαν τῆς βορᾶς του, καὶ κρώζει ἀπὸ γαοῶν ἐνῶ τὴν ἐκδέρει. Ἐξέρχονται οὗτοι ἐκ Μεγάρου καὶ εἰσέρχονται εἰς καλίβην ἐπαιτούντες. Τινὰς ἡ εὐτυχία καταβάλλει ὑπὸ τὸ βᾶρος τῶν δώρων της. Ὀλίγοι τῶν ἀνθρώπων γινώσκουσι νὰ ὑποσέωσι τὴν εὐτυχιάν! Ἄλλ' ὁ θάνατος μηδενίζει πάσας τὰς διαφορὰς ταύτας καὶ τὰς περιορίζει εἰς ὁμοίαν πενίαν· συναθροίζει ἀδιακρίτως πάντα τῶν θνητῶν τὰ ὀνόματα εἰς τὴν ἀμερόληπτον αὐτῆς κάλπην· οὗτος συγγέει πάσας τὰς ἡλικίας, πάντας τοὺς βαθμοὺς τῆς εὐτυχίας καὶ τῆς ἀξίας. Ἡ χεὶρ του κινεῖ πάντα τὰ ὀνόματα μετ' ἀδιαφορίας καὶ λαμβάνει ἐν ἐκ τύχης. Ἄν κάμη ἐκλογὴν, ἀλλοίμονον τότε εἰς τοὺς εὐτυχεῖς θνητοὺς! Ὁ θεωρῶν ἐκυτὸν μᾶλλον μακρὰν τοῦ ἀοράτου αὐτοῦ βραχίονος, εἶναι ὁ ποῦτος ὁ προσβαλλόμενος.

Ἀναμφιβόλως ὁ ὕψιστος εἶπε πρὸς τὸν θάνατον, «πάταξον ἐκεῖ ὅπου δὲν σὲ περιμένουσιν, ἵνα οὕτω ἐκκοβίζῃς τοὺς ἀνθρώπους.» Μετὰ πόσου ζήλου ἐκπληροῖ τὰς τρομερὰς ταύτας διαταγὰς! Πῶς ἀπατᾷ τὰς προσδοκίας μας καὶ μᾶς ἐμπαίζει διὰ τὴν ἀσφάλειάν μας! Καθ' ἐκάστην ψεύδει τὰς εἰκασίας μας καὶ συγγέει τὸ μάταιον ἡμῶν προορατικόν. Πόσον ἀνθρώπων ὁ ἀλλόκοτος καὶ ἀπροσδόκητος θάνατος μᾶς φέρει εἰς ἐκπληξίν! ὁ θαυμασμὸς ἡμῶν ὑπερβαίνει τὴν θλίψιν μας.

Ἡ εὐδαιμονία ῥίπτει λάμψιν φρικώδη. Μεγάλῃ εὐτυχίᾳ ἐπαπειλεῖ μεγάλην καταστροφὴν. Ἡ τύχη φαίνεται ὅτι ἔχει στενάς μετὰ τοῦ θανάτου σχέσεις· αὕτη τρέσει μετ' ἀβρότητος τὰ θύματα, ἅτινα δι' αὐτὸν προσδιορίζει· ὅταν παχύνῃ ταῦτα διὰ τῶν δώρων της, τὰ πέμπει, ὅπως θυσιασθῶσιν, κεκοσμημένα μὲ ἄνθη. Ποσάκις εἶδον αὐτὴν ζητοῦσαν δυστυχή ἄγνωστον ἐντὸς τῆς ἀχυρσασκεπῆς καλύβης τῆς πτωχείας, ὅπως

μεταφέρει αὐτὸν καὶ θέσῃ εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς εὐπορίας. Ἴνα δώσῃ αὐτῷ πάντα τὰ ἀγαθὰ καὶ τὰς τιμὰς, ἐν ἐνὶ λόγῳ τὸν θέσῃ εἰς τὴν ὑψηλοτέραν περιωπὴν· εἰς δὲ τὴν στιγμὴν, καθ' ἣν εἶναι τὸ ἀντικείμενον τῶν ζηλοτύπων τῶν ἀνθρώπων βλεμμάτων, ἐνῶ ἡ καρδία του μεθύει καταγοητευθεῖσα ἐκ τοῦ αἰσθήματος τῆς νέας αὐτοῦ ὑπάρξεως, τὸν κριμνίζει αἴφνης ἐκ τοῦ ὕψους τῆς εὐδαιμονίας ὑπὸ τὸν πέλεκυν τοῦ θανάτου! Τὴν πρωτὴν ἦτο τὸ ἀντικείμενον τῆς ζηλοτυπίας μας, τὸ ἐσπέρας ἔγεινε τὸ τῆς λύπης καὶ τῶν δακρύων μας!

Μεγαλοπρεπῆς δρῦς ἐκίνει εἰς τοὺς ἀέρας τὴν πυκνόφυλλον αὐτῆς κορυφὴν· ἐξέρχεται ἐπὶ τῆς παιδαρίας εἰς μεγάλην ἀπόστασιν τὴν δρόσον καὶ τὴν σκιάν της· τὰ ποίμνια φλεγόμενα ἐκ τοῦ καύσωνος τῆς ἡμέρας συνηθροίζοντο καὶ ἐκάθηντο ὑπὸ τὴν ἀδιαχώρητον αὐτῆς σκέπην· ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἐνίκησε τοὺς ἀνέμους καὶ τὰς καταγίδας· ἀλλ' ἡ ἀξίνα βλέπει τὸ ὕψος αὐτῆς καὶ προσκολλᾶται εἰς τὰς ῥίζας της. Προσβληθεῖσα ἐκ τῶν ἐπανελημμένων κτυπημάτων της· πίπτει γογγύζουσα· πίπτει ὡς κεραυνὸς ἐπὶ τῆς ἀντηχούσης παιδαρίας, ἣν καλύπτει μὲ τοὺς ἀπειραγίθιμους αὐτῆς κλάδους. Τὸ πλησίον δάσος ἐκινήθη ἐκ τοῦ πατάγου τοῦ προσενηθέντος ἐκ τῆς πτώσεως της. Ἡ ἠχώ τῶν κοιλάδων καὶ τῶν χειμάρων πῆρρωθεν ἀποκρίνεται. Οὕτω, ἵνα καταπλήξῃ τὴν τελευταίαν τῆς ἀνθρωπότητος τάξιν, τὸ δρέπανον τοῦ θανάτου φονεῖ μεγάλα θύματα καὶ ἀνατρέπει τὰς ἐνδόξους κεφαλὰς. Ἡ εὐτυχία σύρει τὴν ῥομφαίαν αὐτῆς.

Ὅσον ἡ ζωὴ εἶναι λαμπροτέρα, τοσοῦτον ὀλιγώτερον εἶναι διαρκῆς. Πόσον οἱ ὀφθαλμοὶ τῆς θυγατρὸς μου ἔλαμπον ὑπὸ νεότητος καὶ υγείας! Δὲν ἴδύνατο νὰ ζήσῃ πλειότερον διότι ἦτο πολὺ ὠραία! Ἡμῖν τρισευδαίμων... ἀλλ' ἡ εὐτυχία μου ἦτο πρόσκαιρος· μὴ ἦτο ἀδύνατον νὰ φαντασθῶ ποτὲ ὅτι τοιοῦτον κάλλος ἤθελεν ἀφανισθῆ ἐντὸς ὀλίγου χρόνου· μοὶ ἦτο ἀδύνατον νὰ

ὁμολογήσω ἐν ἐαυτῷ, ὅτι τὸ στόμα ἐκείνο τὸ ὁποῖον τοσοῦτῳ φιλοστόργως μοὶ ἐμείδία, ἤθελε κλείσει διὰ παντός, καὶ ὅτι ἐκείνη, ἣν ἔβλεπον ἐν πλήρει υγείᾳ ἦτο ἤδη νεκρά. Οὕτως, ὁ θάνατος καλύπτεται μὲ τὸ πρόσχημα τῆς ὠραιότερας ζωῆς· φαίνεται ἐνώπιον τῶν ἠπατημένων ἡμῶν ὀφθαλμῶν ὑπὸ τὸ χρῶμα τῆς λαμπροτέρας υγείας. Ἡ ἀπερίσκεπτος τοῦ ἐραστοῦ καρδία θαμβοῦται ὑπὸ τῶν θελγῆτρων τῆς ἐρωμένης αὐτοῦ· βλέπων τὸ ῥοδόχρουν ἐκείνο χρῶμα, τὰ ἐρυθρὰ καὶ τρυφερὰ χεῖλη, ἅτινα προσκαλοῦσι τὸ φίλημα, τὸ μειδίαμα ἐκείνο τῶν χαρίτων, λησμονεῖ ὅτι ἀγαπᾷ θνητὴν! Ὁ δυστυχῆς ποσῶς δὲν συλογίζεται ὅτι μετ' οὐ πολὺ ἴσως θέλει χύσει μαῦρα δάκρυα ἐκ τῆς ἀπελπισίας του!

Ὁ εὐτυχῆς Λύσανδρος ἔμελλε νὰ ἐνωθῇ μετὰ τῆς χαριτοβότου Ἀσπασίας· ἀμφότεροι ἦσαν πλούσιοι, ὠραῖοι καὶ νέοι! Ὅσοι τοὺς ἐγνώριζον, μ' ὄλον ὅτι ἐζήλευον αὐτοὺς διὰ τὴν εὐτυχιάν των, μ' ἔλα ταῦτα τοὺς ἡγάπων. Δὲν ἔλειπεν ἄλλο ἐκ τῆς εὐτυχίας των, εἰμὴ τὸ νὰ χαρῶσιν αὐτὴν πολλὸν χρόνον. Ἡ ὥρα τοῦ γάμου προσδιορίσθη· ἡ Ἀσπασία περιμένει τὸν σύζυγον αὐτῆς καὶ μετ' αὐτοῦ καὶ τὴν εὐτυχιάν ἐντὸς μεγαλοπρεποῦς Μεγάρου, τὸ ὁποῖον ὑψοῦτο παρὰ τὴν θάλασσαν. Βλέπει ἄνευ τρόμου τὰ τρομερὰ κύματα συντριβόμενα παρὰ τοὺς πόδας τοῦ Μεγάρου της. Ἀλλοίμονον! δὲν ἐφαντάζετο ποτὲ ὅτι ἡ εὐτυχία της ἔμελλε νὰ ἀφανισθῇ καθὼς αὐτὰ καὶ νὰ χαθῇ ταχύτερον καὶ αὐτῆς τῆς ἐπὶ τῶν κυμάτων παιζούσης ἀκτίνας! Ἡ αὐγὴ ἐγείρεται χαρμύσυνος καὶ ὑπόσχεται ὠραίαν ἡμέραν εἰς τοὺς δύο ἐραστὰς. Ἡ ὠραία ἐκείνη ἡμέρα εἶδεν αὐτοὺς θνήσκοντας!

Ὁ Λύσανδρος ἀναχωρεῖ καὶ ὑπόσχεται μετ' ὄρκου πρὸς τὴν Ἀσπασίαν ὅτι θέλει ἐπανέλθει τὸ ἐσπέρας. Μάταιοι ὄρκοι! Ἐυρίσκεται ἐπὶ τῶν ὑδάτων... Ὁ λαίλαψ ὑψοῦται... καὶ οὗτος εὐρίσκεται εἰς τὸν βυθὸν τῆς ἀβύσσου. Ἡ ἀπαίσιος ἀγγελία φθάνει. Ἡ Ἀσπασία ἀναγινώσκει εἰς τοὺς ὀφ-

θαλμοὺς τοῦ σιωπῶντος ἀγγέλου, τὸν θάνατον τοῦ ἐραστοῦ αὐτῆς καὶ αἰσθάνεται τὸν ἰδικόν της· ἡ καρδία της ῥήγνυται ἐκ τῆς θλίψεως· οἱ λυγμοὶ τὴν πνίγουσιν· ἐκπνέει, καὶ ὑπάγει ὅπως ἐνωθῇ μετ' ἐκείνου εἰς τὸν τάφον. Τὸ ἐπιφθονον ἐκείνο μέγαρον, τὸ ὁποῖον ἔμελλε νὰ κατοικηθῇ ὑπὸ δύο ὀλβίων συζύγων, μετεβλήθη αἴφνης εἰς μνημεῖον τοῦ πένθους καὶ τοῦ θανάτου! Τὰ θανατηφόρα ὕδατα, τὰ ὁποῖα τὸ κατέστησαν ἔρημον, ἐξακολουθοῦσι βρέχοντα τοὺς τοίχους του διὰ τῶν ἀναισθητῶν αὐτῶν κυμάτων. Ὁ ἄγριος ναύτης νομίζει, διερχόμενος ἐκεῖθεν, ὅτι ἀκούει γογγυσμοὺς καὶ δὲν δύναται νὰ μὴ χύσῃ ἐν δάκρυ. Ἄλλ' εἰς ἐμὲ ἀρκοῦσι τὰ δάκρυα; Τίς δύναται νὰ μὲ παρηγορήσῃ; Πόσον μάταιαι εἰσὶν αἱ προσπάθειάι μου; Μοὶ εἶναι ἀδύνατον ν' ἀπατήσω τὰς θλίψεις μου· ἡ ὁδὸς, ἣν λαμβάνω, ὅπως ἀπομακρυνθῶ ἀπ' αὐτῶν, μὲ φέρει πάντοτε εἰς τὰς δυστυχίας μου. Ἰδοὺ, αἱ σκέψεις μου μὲ ἐξόψην εἰς τὴν τρομερὰν ἰδέαν, ἣν ἐπεθύμουν νὰ ἐξορίσω... Ἄ! τοῦλάχισον οἱ δύο οὗτοι δυστυχεῖς ἀπέθανον συγχρόνως! Εὐτυχεῖς ἐν τῇ δυστυχίᾳ των, καθότι ὁ θάνατος δὲν τοὺς ἐχώρησε. Φεῦ! ἔπρεπεν, ἢ νὰ μὴ ἐνοῦται τις ποτὲ, ἢ ποτὲ νὰ μὴ ἀποχωρίζεται! Ναρκισία, εἶναι ἀδύνατον νὰ σὲ συλλογισθῶ, χωρὶς ἡ καρδία μου νὰ αἰμοσταζῇ· ἀλλὰ σὺ ἦσο θυγάτηρ μου· ἡ ὑπαρξίς σου μόλις ἤγγισε τὴν ἰδικήν μου, καὶ ἀμέσως ἀπεχωρίσθη· αὕτη μετὰ τῆς ἰδικῆς μου ἦτο μία καὶ μόνη, καθότι ἀπετελοῦμεν ἐν σῶμα. Ναι, ἐν ἐκείνῃ ἔζη, δὲν ἤθελον αἰσθάνεσθαι τὰς λοιπὰς μου δυστυχίας, καθότι ἔχων τὴν Ναρκισίαν πλησίον μου, εἶχον τὴν μητέρα της, ἐλησμόνον καὶ τὸν Φίλανδρον! Ὡ γλυκεῖα κοινωνία! Ὡ γλυκεῖς δεσμοί! Αἱ καρδίαι ἀμφοτέρων ἡμῶν δὲν ἦσαν ἠνωμένα, ἀλλὰ συγκεχωνευμένα εἰς μίαν· πῶς εἶναι δυνατόν ν' ἀποχωρισθῶσιν; τὸ ξίφος τοῦ θανάτου δὲν τὰς χωρίζει, ἀλλὰ σχίζει τὴν αὐτὴν καρδίαν εἰς δύο μέρη, τὸ δὲ αἶσθημα τῆς εὐτυχίας χύνεται

διὰ παντός ἐκ τῆς πληγῆς· ἡ δὲ δυστυχε-
στέρα εἶναι ἢ ἐπιζῶσα τὸ καθημαγμένον
ἐκείνο ἤμισυ πάσχει ἐνόσω πάλλει, καὶ
ἀποθνήσκει εἰς τὰ βόσκανα. Ὡς καρδιά μου,
σταμάτησον. Ἄς μὴ ἐγγίσωμεν ποτὲ τὴν
πληγὴν ταύτην.

(Ἐκ τῆς Γαλλικῆς μεταφράσεως τοῦ le Tourneur).

ΠΑΡΑΦΡΑΣΙΣ ΕΜΜΕΤΡΟΣ

τοῦ Α΄. Εἰδύλλιου τοῦ Θεοκρίτου,

ΘΥΡΣΙΣ Ἡ ΩΔΗ.

Ὑπόθεσις.

Τὸ Εἰδύλλιον τοῦτο, ἐκ τῶν ἀρίστων τοῦ
Θεοκρίτου, παρίσται δύο ποιμένας διαλε-
γομένους ἐν ὥρᾳ μεσημβρίας, ἐπὶ τινος τῶν
τῆς Αἴτνης πλευρῶν. Ὁ ποιμὴν Θύρσις πρῶ-
τος ἄρχεται τοῦ λόγου, θαυμάζων τὴν το-
πογραφίαν τῆς θέσεως ἐκείνης καὶ ἐπαινῶν
τὸν Αἰπόλον ὡς καλὸν μουσικόν. Ὁ Αἰπό-
λος ἀνταποδίδει τὰς φιλοφρονήσεις τοῦ
Θύρσιδος δι' ὁμοίων χαριεντισμῶν. Προτεί-
ναντος δὲ τοῦ Θύρσιδος εἰς τὸν Αἰπόλον νὰ
ψάλλῃ ἄσμα τι, ἀφοῦ καθήσωσιν εἰς σκιερὰν
τινα θέσιν, ὁ Αἰπόλος ἀποποιεῖται, παρακι-
νεῖ δὲ μάλιστα αὐτὸν τὸν Θύρσιν νὰ ψάλλῃ,
ὑποσχόμενος νὰ τῷ δώσῃ νὰ ἀμέλξῃ τρεῖς
αἰγὰ τινὰ καὶ μέγα ζύλινον πόμα με ἀνά-
γλυφα γύρωθεν, οὗ τὴν περιγραφὴν διὰ
μακρῶν διηγεῖται πρὸς αὐτόν. Πεισθεὶς δὲ
τέλος ὁ Θύρσις, ἄρχεται τῆς ᾠδῆς, ἐν ἣ
ψάλλει τὸν ἀτυχῆ τοῦ Δάφνιδος ἔρωτα,
διάσημον ὄντα μεταξὺ τῶν ποιμένων, καὶ
τὸν ἐκ τούτου θάνατον αὐτοῦ, μετὰ βουκο-
λικῆς ὄλης ἀφελείας, περιπαθείας καὶ ζωνη-

ρότητος. Μετὰ δὲ τὸ τέλος τῆς ᾠδῆς προσ-
φωνεῖ ὁ Θύρσις τὰς Μούσας καὶ ἀπαιτεῖ
παρὰ τοῦ Αἰπόλου τὰ ὑποσχεθέντα. Οὗτος
δὲ εὐχαριστήσας καὶ ἐπαινέσας αὐτὸν ἐγ-
καρδίως διὰ τὸ ἄσμα, τῷ προσφέρει ὕσα
τῷ ὑποσχεθῆ.

ΘΥΡΣΙΣ.

Εἶναι γλυκὴ τὸ ψυθίριον, αἰπόλε, κ' ἡ πότις ἐκείνη,
ἥτις παρὰ τὰς πηγὰς μουμουρίζει· καὶ σὺ πλὴν σφίξεις
νόστιμα· μετὰ τὸν Πᾶνα τὸ δεύτερον ἄθλον σοὶ πρέπει.
Ἄν κερασφῶρον ἐκείνος μὲν τράγον, οὐ αἶγα θὰ λάθῃς·
ἂν δ' αἶγα λάθῃ ἐκείνος βραβεῖον, εἰς σὲ τότε πίπτει
χιμαροσ(α), ἔχει δ' ἡ χιμαροσ κρέας καλὸν πρὶν γεννήσῃ.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Τὸ ἰδικίον σου τραγοῦδι, ποιμὴν, νοσημιώτερον εἶναι
παρὰ τὸ ὕδωρ ἐκεῖνο· ποῦ πίπτ' ὕψηλ' ἀπ' τὸν βράχον.
Ἄν προβάτιαν αἰ Μοῦσαι θὰ λάβωσι δῶρον, ἄρνιον
οὐ τρωσέρην θέλεις λάβει ὡς γέρας· εἴν δ' εἰς ἐκείνας
ἄρνα ἀρέσῃ νὰ λάβουν, θὰ λάθῃς σὺ τὴν προβατίναν.

ΘΥΡΣΙΣ.

Θέλεις, αἰπόλε, σ' ὁμνῶν τὰς Μούσας, ἐνταῦθα καθίσας
εἰς τὸ γαιολοφον τοῦτο τὸ κάταντες· ποῦ αἰ μυρικαί,
νὰ μᾶς ἀλλήσῃς; τὰς δ' αἶγας συγχρόνως ἐγὼ τὰς ποι-
μαίνω.

ΑΙΠΟΛΟΣ.

Δὲν συγχωρεῖτ' εἰς ἡμᾶς, ὦ ποιμὴν, ἐν καιρῷ
μεσημβρίας,
δὲν συγχωρεῖται ν' αὐλῶμεν τὸν Πᾶνα φοδοῦμεθα, ὅτι
ἡδ' ἡσυχάζει βεβαίως ἐλθὼν κεκμηκώς ἐκ τῆς ἀγρᾶς.
Εἶναι δ' ὄξυς, κ' ἔχει πάντα δριμυιαν χολὴν εἰς τὴν ἕννα.
Πλὴν, (ἐπεὶ δὴ σὺ, ὦ Θύρσι, τὰ Δάφνιδος πάθη γινώσκεις
καὶ εἰς ἐντέλειαν ἔφθασας τὴν μουσικὴν τῶν βουκόλων)
ἔλα αὐτοῦ νὰ καθίσωμεν, φίλε, ὑπὸ τὴν πτελεαν,
ἄντικρυ τοῦ τε Πριάπου καὶ τῶν Κρηναίων(δ), ποῦ εἶναι

(α) Χιμαροσ, ἡ ἐνιαύσιος καὶ ἄγματος αἰξ.
Μετεχειρίσθημεν δὲ τὴν λέξιν χάριν τῆς κυριολεξίας.
Σημειωτέον δ' ὅτι οἱ ἀρχαῖοι καὶ ἐπὶ προβάτων καὶ
βοῶν εἶχον ἰδίαν λέξει διακριτικῆς τῆς τε ἡλικίας τοῦ
γένους καὶ τοῦ εἴδους. Οὕτω, Κ ρ ι ὶ ο ν καὶ Κ τ ἰ λ ο ν
ἔλεγον τὸν ἔδῃγον τοῦ ποιμνίου γηραιὸν ἄρνα, ἄ ρ -
ν ἰ ὶ ο ν τὸ μικρὸν καὶ ἰδίως φ ἄ γ ἰ λ ο ν, ἅμα παύση
τοῦ νὰ βυζάνῃ καὶ ἀργίση νὰ τρεφεῖται διὰ τῆς χλόης.
Ἐπὶ δὲ τῶν βοῶν τὴν νεὰν καὶ παρθένον βουὸν ἐκά-
λουν δ ἄ μ α λ ἰ ν καὶ π ὄ ρ τ ἰ ν, τὸν δὲ νεὸν βουὸν
μ ὀ σ χ ο ν, κτλ., κτλ.

(δ) Πᾶν ἐπιτήδευμα παρὰ τοῖς ἀρχαίοις εἶχε καὶ
προστάτιδ' αἰ τινὰ θεότητα. Οὕτως, ὁ Ἄρσις καὶ ἡ Ἀθη-

τὸ τῶν ποιμένων λιθόθρανον τοῦτο κ' αἰ δρύες· κ' ἂν ψά-
ωσπετε εὐμαλές φιλονεικῶν μετὰ τὸν Λίβιον Χρόμιν, [λῆς,
αἶγα σοὶ δίδω ποῦ δίδυμα τίκτει εἰς τρεῖς νὰ ἀμέλξῃς,
δύο ποῦ ἔχει ἐρίφους καὶ δύο γεμίξει γαβάθας,
καὶ με εὐώδες κηρίον χρυσόμενον ποτήριον μέγα
δίδω σοι, δίχειρον, νεογλυφές, ἐτι σφύλης μυρίζον.
Ἄνωθεν περίεξ τοῦ χεῖλους μὲν τούτου κισσὸς ἐραπλοῦται,
κεκοσμημένος κισσὸς με ἐλίχρυσον, κείνου δ' ἡ κόμη
ἐπιχαρίτως συμπλέκεται μετὰ τὸ κροκόχρουν τοῦ ἄνθος.
Ἐνδον γυνὴ δὲ ὑπάρχει, θεῶν καλλιτέχνημα ὄντως,
τεχνουργημένη μετέπλον καὶ σέμμα· πλησίον δὲ

[ταύτης
ἄνδρες καλλίκομοι δύο ἐρίζουσιν ἔνθεν καὶ ἔνθεν,
μ' ἀμοιβαίτητα· πλὴν δὲν συγγίξεται αὐτὴ ἀπὸ ταῦτα·
ἀλλὰ ποτὲ μὲν ἐκείνον προσβλέπει τὸν ἄνδρα γελῶσα,
ἄλλοτε πάλιν εἰς τοῦτον προσέχει· αὐτῶν δ' ἐκ τοῦ πάθους
τὰ ὀμματοφύλλ' ἐπήρθησαν· πλὴν ἐπὶ μάτην μοχθοῦσι.
Ἐτι πρὸς τοῦτους καὶ γέρον ὑπάρχει ψαράς καὶ λεπρωδῆς
βράχος, ἐφ' οὗ ὁ πρεσβύτερος εὐμέγεσθεσ ἔλκει με βίαν
δύκτιον, ὅμοιος εἰς τὴν ἀνδρίαν με ἄνδρα εργατῆν·
μ' ὄλην τὴν βώμην τοῦ σώματος θάλεγες ἐτι ψαρεύει,
τόσον αἰ φλέδες τ' αὐχένος τοῦ γύρωθεν ἦσαν προσημέναι·
ἂν καὶ πρεσβύτερος, ἀλλ' ὁμοῦς τὸ σθένος τ' ἦν ἄξιον ἡθῆς.
Παραμικρὸν δ' ἀποπῶτερν τοῦ θαλασσοπόνου πρεσβύτου
ἄμπελος βροῦθος ἀπὸ σταφυλᾶς γενομένης ὑπάρχει·
ταύτην παιδίον καθήμενον ἐπὶ τοὺς φράκτας φυλάττει,
ἔπερ ἀλώπεκες δύο κυκλοῦσιν· ἡ μὲν πρὸς τοὺς φράκτας
συχνοπηθᾷ τὰ καλὰ ἔπος βλάψῃ· ἡ δὲ πρὸς τὴν πύραν
πᾶσαν ἀσχεῖ μηχανῆν, τὸ παιδίον δὲν λέγει ν' ἀφήσῃ
πρότερον, πρὶν τῷ στερήσῃ τὸ γεμάτου ὄμμος ἐκείνου
πλέκει ὠραῖον με στάχεις καλαβίον, θήκην ἀκρίδων,
καὶ με σκρινίον τὸ σφίγγει· περὶ δὲ τῆς πύρας οὐδὲλλως
οὔτε περὶ τῶν καρπῶν τόσον σκέπτεται, ὅσον τὸ θέλει
ἡ ἐργασία.— Παντοῦ δὲ εὐλίγιστος ἄκανθ' ἀπλοῦται
γύρω ἐφ' ἅπασαν τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ ποταρίου.
Αἰολικὸν ἀριστοῦργημα, ἄξιον νὰ σὲ ἐκπλήξῃ.
Ἀπὸ πορθμῆς ἐγὼ Καλυδωνίαν ἔλαθα τοῦτο,
δῶσας ἀντάλλαγμα αἶγα καὶ μέγαν τυρίου πλακοῦντα,
οὐδ' εἰς τὰ γέλιμ' ἡ ἀκόμη τὸ ἡγγίσα, κείται δ' εἰσέτι
ἄντικρυ. Σοὶ τὸ προσφέρει προθυμῶς νὰ σ' εὐχαριστήσω,
ἂν σὺ, ὦ φίλτατε, τὸν πολυπόθητον ὕμνον μοι ψάλλῃς.
Δὲν θὰ φθονήσω· ἐλθέ, ὦ καλὲ μου, διότι τὸ ἄσμα
δὲν τὸ φυλάττεις βεβαίως· εἰς τὸν ἐπιλήσιμονα ἄδην.

ΘΥΡΣΙΣ.

Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Θύρσις εἶν' οὗτος Αἰτναῖος καὶ Θύρσιδος τοῦτο τὸ ἄσμα.
Ποῦ εἰσθ', ὦ Νύμφαι, ποῦ εἰσθε, ὅποτε ἐτήκετ' ὁ Δάφνις;
ἔς τοῦ Πηνειοῦ τὰς ὠραίας κοιλάδας, ἢ μήπως ἔς τοῦ
[Πίνδου,

νὰ ἦσαν οἱ προστάται τῆς ἀνδρίας καὶ τοῦ πολέμου·
ὁ Πραίστος τῶν μεταλλουργῶν, ὁ Ποσειδῶν τῶν θα-
λασσινῶν, ἡ Ἄρτεμις τῶν κυνηγῶν, ὁ Απόλλων τῶν
μάντεων, τῶν ἰατρῶν καὶ τῶν μουσικῶν, ἡ Δήμητρα
τῶν γεωργῶν· τῶν δὲ βοσκῶν προστάται θεοὶ ἦσαν·
ὁ Πᾶν, οἱ Σάτυροι, ὁ Πριάπος καὶ αἱ ἀπειράριθμοι
Νύμφαι, Νηιάδες, καὶ Ἀρυάδες, καὶ Κρηναῖδες κα-
λούμεναι.— Ἐννοεὶ δὲ βεβαίως ἐνταῦθα τὰ ἀγάλματα
τῶν θεοτήτων τούτων, ἐκεῖ ποῦ ἱστάμενα.

(TOM. Α΄.)

Ὅτι δὲν εἰσθε εἰς τοῦ ποταμοῦ τοῦ Ἀνάπου(γ) τὸ βεῖμα,
οὐδ' εἰς τὰ ὄρη τῆς Αἴτνης, οὐδὲ εἰς τὸν Ἀκίδα(δ) εἰσθε.

Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Κείνον οἱ θεός, ἐκείνον οἱ λύκοι ἐθρήνησαν πάντες,
κείνον κ' ὁ λεων τοῦ δάσους τὸν ἐκλάσεν ἀποθανόντα,
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Βόες πολλαὶ καὶ δαμάλεις καὶ μόσχοι, πολλοὶ δὲ καὶ
[ταῦροι,

παρὰ τοὺς πόδας τοῦ θα καθήμενα τὸν συνεθρήνουν.
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Ἢλθ' ὁ Ἑρμῆς ἐκ τοῦ ὄρους ὁ πρῶτιστος, κῆπεν ὦ Δάφνι,
τίς σὲ καταθασανίζει; ἢ τίν' ἀγαπᾷς, φίλε, τόσον;
Ἢλθον προσέτ' οἱ βοσκοὶ, ἤλθον ὅλοι οἱ ποιμένες κ' αἰπόλοι
καὶ τὸν ἠρώτων τί ἔπαθε πάντες· κ' ὁ Πριάπος ἤλθε,
κῆπε· ταλαίπωρε Δάφνι, τί τῆκεσαι σὺ; ἢ δὲ κόρη
περιπλανᾷται εἰς ὅλας τὰς κρήνας κ' εἰς ὅλα τὰ δάση-
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
-ἀναζητοῦσά σε· ὄντως πολὺ εἰς τὸν ἔρωτα εἶσαι
ἄτυχος. Ἦσο βοσκός, ἀλλὰ φαίνεται τώρα αἰπόλος.
Ὁ αἰγονόμος ὅποτε τὰς αἰγὰς του βλέπη πῶς παίζου
τῆκεται, φθειρεται, πῶς καὶ αὐτὸς νὰ μὴν ἔγινε τράγος·
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.

οὕτω καὶ σὺ, ὅταν βλέπῃς τὰς κόρας πῶς παίζου
[γελῶσαι,
τῆκεσαι ἀπὸ τὸν φθόνου σου ἐτι μ' αὐτὰς δὲν χορεύεις.
Δὲν ἀπεκρίθ' ὁ βουκόλος πρὸς τούτους· ἀλλὰ τὸν πικρὸν
ἔτρεχεν ἔρωτα, ἔτρεχε δὲ κ' εἰς τὸ τέλος τῆς μοίρας. [του
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Ἢλθεν ἀκόμη πρὸς τούτους κ' ἡ Κύπρις (ε), γλυκαῖα,
[γελῶσα·

ἂν καὶ ἐγὼ δὲ, εἶχε βαρὺν πλὴν θυμὸν· καὶ τῷ λέγει,
Σὺ ἐκαυχᾷσθαι πῶς θέλεις δαμάσαι τὸν ἔρωτα, Δάφνι,
ἀράγ' ὑπὸ τοῦ δεινοῦ αὐτοῦ ἔρωτος δὲν ἐδαμάσθης;
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Ταύτην ἀπῆντησε κῆπεν ὁ Δάφνις· ὦ Κύπρις βαρεῖα,
Κύπρις ζηλόφθονα, εἰς τοὺς θνητοὺς ἀποτρόπαιε Κύπρι,
ἡδ' ἐννοεῖς δι' ἐμὲ πῶς ὁ ἥλιος ἔδουσε πλεον. [γος.
πλὴν κ' εἰς τὸν ἄδην ὁ Δάφνις θὰ ἦναι τοῦ ἔρωτος ἄλ-
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Σύρεσ τὴν Ἰδην(ζ), ἐκεῖ ποῦ τιμᾷ ὁ βουκόλος τὴν Κύπριν
ἢ ἔς τὸν Ἀγγίσην· ἐκεῖ εἶναι δρύες, μακάλλῃ ἐνταῦθα.
Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοιδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι.
Εἶναι ὠραῖος κ' ὁ Ἄδωνις(η), ὅτι καὶ πρόβατα βόσκει,
καὶ λαγωοὺς δὲ τοξεύει, καὶ τᾶλλα κυνήγια θηρεύει.

(γ) Ἄ ν α π ο ς, ποταμὸς τῆς Σικελίας, ῥέων πλη-
σίον τῆς πόλεως τῶν Συρακοῦσων.
(δ) Ποταμὸς μικρὸς ἐπίσης τῆς Σικελίας, πηγά-
ζων ἐκ τῆς Αἴτνης, ἱερὸς τῶν Νυμφῶν.
(ε) Κ ὺ π ρ ι ς, ἐπίθετον τῆς Ἀφροδίτης ἐκ τῆς Κό-
πρου νήσου, ἔπου κατ' ἐξοχὴν ἐλατρεύετο. Ἐκαλεῖτο
δὲ προσέτι καὶ Παφία διὰ τὸν αὐτὸν λόγον, ἐκ τῆς ἐν
τῇ Κύπρῳ πόλεως Πάφου, ἐνθα ἱδρυτο καὶ ἱερὸν αὐτῆς.
(ζ) Ἰ δ η, ὄρος τῆς Τροίας ὁμώνυμον τοῦ ἐν Κρήτῃ.
Ἐννοεὶ δὲ συνεκδοχικῶς αὐτὴν τὴν Τροίαν, ἔπου ἡ
Ἀφροδίτη εἶχε πολλοὺς ἐραστάς, ὡς τοῦτο φαίνεται καὶ
ἐκ τοῦ κατόπιν: «ἔρπε ποτ' Ἀγγίσιαν.» Οὗτος δὲ ἦτον
υἱὸς τοῦ Πριάμου, μετὰ τοῦ ὁποῖου ἡ Ἀφροδίτη ἐγέν-
νησε τὸν Αἰνεΐαν.
(η) Ἄ δ ω ν ι ς, βοσκὸς καὶ κυνηγός, εἰς τῶν προ-
φιλεστέρων καὶ οὗτος τῆς Κύπριδος ἐραστῶν.

*27

Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε, φίλαι. Ὁμως εἰθὲ νὰ σταθῆς παρὰ τὸν Διομήδην καὶ πάλιν(θ), λέγουσα: «μάχου μοι, θεὶ τὸν Δάφνιν νικῶ τὸν βουκόλον.

Ἀρχετε βουκολικῆς αἰοδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι. Λύκοι καὶ θῶες καὶ ἄρκτ' ἐμφωλεύουσαι κατὰ τὰ ὄρη, χαίρετ', ἐγὼ δὲ βουκόλος σας πλέον ὁ Δάφνης ἀρίων καὶ τοὺς δρυμοὺς καὶ τὰς νάπας καὶ τὰ ἔλαση. Ἀρέθου-

[σα (ι), χαίρετ' ὕδωρ.

Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι. Δάφνης ἐκεῖνος ἐγὼ ποὺ τὰς βόας ἐποίμαιν' ἐνταῦθα, Δάφνης, τοὺς ταυροὺς ποὺ πότιζε καὶ τὰς δαμάλεις, σὰς [κράζει.

Ἄρχετε βουκολικῆς αἰοδῆς, Μοῦσαι, ἄρχετε φίλαι. Ὡ Πᾶν Πᾶν, εἴτε τὰ ὄρη οἰκεῖς τὰ μακρὰ τοῦ Λυ-

[καίου, (λ) εἴτε τὸ μέγα φρουρεῖς ἤδη Μέναλον (μ), δεῦρ' εἰς τὴν [νῆσον.

τῆς Σικελίας· τὸν λόφον Ἐλικῆς(ν) δὲ ἄφες κ' ἐκεῖνο τὸ [μνημα Λυκαονίδου τὸ μέγ', ἀγαθὸν καὶ εἰς τοὺς ἀθανάτους.

Ἀήγεται βουκολικῆς αἰοδῆς, δεῦτε λήγεται, Μοῦσαι. Δεῦρο, ὡ δέσποτα, καὶ τὴν μελίπουν σου σύριγγα φέρε, τὴν ἐκ κηροῦ, τὴν ὠραία, στρεπτήν εἰς τὰ χεῖλη· ἐτι ἐγὼ εἰς τὸν ἄδην ὑπ' ἔρωτος σύρομαι ἤδη.

Ἀήγεται βουκολικῆς αἰοδῆς, δεῦτε λήγεται, Μοῦσαι. Τώρα φυτρώσατ' αἱ ἄκανθοι ἴα, φυτρώσατ' αἱ βᾶτοι, καὶ ἡ ὠραία δὲ νάρκισσος ἐπὶ τῶν κέδρων ἄς θάλλῃ· ἔλα δ' ἀνάστροφ' ἄς γίνου, κί' ἡ πίτυς δὲ μῆλα ἄς φέρῃ, ἄς κυνηγῶν δὲ τὰς κύνας αἱ ἔλαφοι. Ὦνήσκει ὁ Δάφνης

(μ) Ἐνταῦθα ὁ Δάφνης ἐνειδίξει τὴν Ἀφροδίτην ὡς ἄνδρον, ὑπενθυμίζων αὐτῇ τὴν ἑμμερικὴν ἐκείνην σκηνὴν, ἔνθα παρίσταται ὅτι ἡ Ἀφροδίτη ἐλθοῦσα εἰς τὴν μάχην πρὸς ὑπεράσπισιν τοῦ υἱοῦ αὐτῆς Αἰνείου, καὶ τρωθεῖσα ὑπὸ τοῦ Διομήδους, ἀναχωρεῖ ἐκ τῆς μάχης κατρηχημένη πρὸς τὸν Ὀλυμπον, καὶ δεικνύουσα τὴν πληγὴν πρὸς τὴν μητέρα αὐτῆς Διώνην, λέγει μετὰ δακρύων· «οὐτα με Τυδέος υἱὸς ὑπέρθυμος Διομήδης.» (Ἰλ. Ε. στίχ. 376.)

(ι) Ἀρθέουσα, ὄνομα Νύμφης, μεταμορφωθείσης ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος εἰς ὀμώνυμον πηγὴν, ὅτε κατεδιώκετο ὑπὸ τοῦ Ἀλφειοῦ ποταμοῦ. Φέρονται δὲ πολλοῦ τῆς Ἑλλάδος πηγῶν ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὄνομα· ὡς, ὑπὸ μὲν τοῦ Ὀμήρου μνημονεύεται τοιαύτη ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης· ὑπὸ δὲ τοῦ Εὐριπίδου, παρὰ τῇ ἐν Εὐβοίᾳ Χαλκίδι· ὑπὸ δὲ τοῦ Παυσανίου, ἐπὶ τῆς νήσου Ὀρτυγίας. Φαίνεται δὲ ὅτι ὁ ποιητὴς ἐνταῦθα ὀνομάζει οὕτως ἑτέραν τινὰ πηγὴν, ἐπὶ τῆς Σικελίας κειμένην.

(κ) Θύμβρις, πηγὴ τις καὶ ποταμὸς ἐν Σικελίᾳ· κατὰ τινὰς βυβλῆς φερόμενος διὰ τοῦ μεσημβρινοῦ μέρους τῶν τευχῶν τῆς Νεαπόλεως ἐν Συρακούσαις. κατ' ἄλλους δὲ μέρος τι τῆς Σικελικῆς θαλάσσης.

(λ) Λύκαον, ὄρος ἐν Ἀρκαδίᾳ, ὅπου ἦν ἱερὸν τοῦ Διὸς καὶ τοῦ Πανός. Τὸ ὄρος τοῦτο ὀνόμαζον οἱ κάτοικοι ἀληθῆ Ὀλυμπον καὶ ἱερὰν κορυφὴν.

(μ) Μαίναλον, ὄρος ἐπίσης ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἱερὸν τοῦ Πανός.

(ν) Ἐλικῆ, μία τῶν ἐπισημοτέρων καὶ ἀρχαιοτέρων πόλεων τῆς Ἀχαιῆς ἐν Πελοποννήσῳ.

κί' ἐκ τῶν ὄρεων οἱ κοῦκοι τὰς ἀηδόνας ἄς ψάλλουν.

Λήγεται βουκολικῆς αἰοδῆς, δεῦτε λήγεται, Μοῦσαι.

Οὗτος μὲν τόσα ὠμίλησε, κ' ἐπαύσατο· ἡ δ' Ἀφροδίτη νὰ τὸν ὀρθώσῃ ἠθέλησε, πλὴν ἀπεκόπη τὸ νῆμα ἐκ τῶν Μοιρῶν, καὶ τὸν Δάφνιν τὸ βέθυμα ἐπ' ἔρη· κ' ἡ

[δὶνη ἐπνίξε μουσικήν κ' εἰς τὰς Νύμφας ἐράσιμον ἄνδρα.

Λήγεται βουκολικῆς αἰοδῆς, δεῦτε λήγεται, Μοῦσαι. Δὸς καὶ σὺ τώρα τὴν αἶγα μετὰ τοῦ καυκίου ν' ἀμείλῃω καὶ νὰ προσφέρω σπονδῆν εἰς τὰς Μοῦσας. ὦ! χαίρετε [Μοῦσαι,

χαίρετ', ἐγὼ δὲ καὶ ὕστερον πλέον γλυκὰ θὰ σὰς ψάλω.

Αἰ ΠΟ Λ Ο Σ.

Πλήρες τ' ὠραίων σου στόμ' ἀπὸ μέλι νὰ γίνῃ, ὦ Θύρσι, πλήρες κηρίθρας, κ' Αἰγίλου (ξ) Ἰσάδα νὰ τρώγῃς [γλυκεῖαν.

ἔτι περὶ καὶ τὸν τέττιγα σὺ κατὰ τὴν μελωδίαν.

Δάθε τὸ ἐκπώμ'. Ἰδὲ πῶς ὠραία μυρίζεις, ὦ φίλε· εἰς τῶν ὤρων πῶς ἐπλύθη τὰ νάματα θέλεις νομῆσαι.

Ἐλα Κισσαίθα (ο)· ἰδοὺ ἀμείλῃω τὴν ἡσύχως, ὦ αἶγες, μήτε σκιρτᾶτε, κί' ὁ τράγος μ' ἀναίσχοντον βλέμμα [σὰς βλέπει.

Ε. Ι. Α.

ΤΟ ΟΝΕΙΡΟΝ ΤΟΥ ΒΑΝ-ΔΑΕΛ.

Εἰς μικρόν τι πολίχνιον τῆς Γερμανίας, χανόμενον μεταξὺ τῶν ὄρεων καὶ τῶν δασῶν, διακρίνει τις εἰς μέρος ἄποπτον μελανὴν τινὰ καὶ σκοτεινὴν οἰκίαν, ἣν ὁ διαβάτης χαιρετᾷ μετὰ σεβασμοῦ καὶ εἰς ἣν ἡ δημοτικὴ παράδοσις προσαρμόζει τὸ ποιητικὸν καὶ ἀπλοῦν συναξάριον, ὑπερ ἀφηγούμεθα ἐνταῦθα.

Ἡ μελανὴ οἰκία κατωκεῖτό ποτε ὑπὸ πεσπαυμένου τινὸς ἰατροῦ, ὅστις διὰ πολυπόδον ἐρεῦνης καὶ ἐνδελεχοῦς σπουδῆς ἔφθασεν εἰς τὸ προαγαγεῖν τὴν τέχνην εἰς

(ξ) Αἶγίλος, χωρίον καὶ δῆμος τῆς Ἀττικῆς, ἀπέναντι τῆς νήσου Σαλαμῖνος, περιφημον διὰ τὰς ἰσάδας του, ὅπως ὁ νῦν Τσασμὲς διὰ τὰς ἀσφαρίδας του.

(ο) Κισσαίθα, τοῦτο ἦν τὸ ὄνομα τῆς αἰγός, ἣν ὁ αἰπόλος ὑπεσχέθη νὰ δώσῃ εἰς τὸν Θύρσιν διὰ νὰ τὴν ἀμείλῃω.

βαθμὸν τῶς ἀνήκουστον, καὶ εἰς τὸ κατορθόνειν θαυμασιωτάτας θεραπείας.

Οὕτω λοιπὸν ἤρχοντο, ἐκ τῶν πλέον ἀπομεικρυσμένων μερῶν διὰ νὰ προστρέξωσιν εἰς τὰ φῶτά του· πλοῦσιοι καὶ πτωχοὶ, εὐγενεῖς καὶ χειρῶνακτες, θεραπευθέντες ὑπ' αὐτοῦ καὶ διὰ τῶν ἐνδελεχῶν φροντίδων του ἀποδοθέντες εἰς τὴν ζωὴν, ἐψάλλον τὰ ἐγκώμιά του καὶ ἠυλόγουν τὸ ὄνομά του.

Ἄλλ' ἢ τόσον βαθεῖα αὐτῇ ἐπιστήμη, αὐτὴ ἢ τόσον λαμπρὰ δόξα καὶ αἱ πολυπληθεῖς εὐλογίαι δὲν συνεπλήρωσαν τὴν εὐδαιμονίαν τοῦ Βάν Δάελ.

Ἡμέραν τινὰ εὐρέθη μόνος, κατάμονος εἰς τὸν κόσμον, ὅν ἐπλήρωσε τῆς φήμης του· ἡ γυνὴ του καὶ τὰ τέκνα του, τὰ προσφιλέστερα αὐτῷ ὄντα, ἅτινα ματαίως διεπιλονεῖκτο μετὰ τὸν θάνατον, ἠρπάγησαν ἐκ τῆς κοιλάδος ταύτης τοῦ κλαυθμῶνος ἐν διαστήματι ὠρῶν τινῶν. Τρομερὰ μάλιστα, ἡ μαύρη καὶ οὐλομένη πανώλης, ἣτις κατ' ἐκείνην τὴν ἐποχὴν ἔκαμε τόσα θύματα εἰς Γερμανίαν, τῷ ἀφῆρπασε τοὺς γλυκεῖς του θησαυροὺς, τὰ ἄνθη τῆς ὑπ' ἀρξέως του.

Μία τοιαύτη σκληρὰ δοκιμασία δὲν περὶνᾷ ἀπὸ τὴν κεφαλὴν ἐνὸς ἀνθρώπου χωρὶς νὰ ἀρήσῃ ἐπ' αὐτῆς τὰ ἔχνητα· οὕτω λοιπὸν ἡ κεφαλὴ τοῦ Βάν-Δάελ ἐλευκάνθη, καὶ τὰ δάκρυα ἔσκαψαν βαθεῖαν αὐλακὰ εἰς τὰς ἰσχνὰς καὶ ὠχρὰς παρειάς του· ἡ θλίψις κατέφαγε τὸ στῆθος του ὡς παμφάγον πῦρ· δὲν ἠγάπα πλέον οὔτε τὴν δόξαν, οὔτε τὴν σπουδὴν. Ἐξῆν ὀλόκληρος εἰς τὰς ἀγωνίας τοῦ παρελθόντος, εἰς τὰς βασάνους τοῦ ἐνεστώτος, εἰς τὴν τελείαν ἀδιαφορίαν περὶ τοῦ μέλλοντος. Καὶ οἱ καλοὶ ἄνθρωποι τῆς γειτονίας του βλέποντες τὴν ζωσάν ταύτην σκιάν περιπλανωμένην τὸ ἐσπέρας ὑπὸ τοὺς βράχους, ὀπόθεν ἐπιπτον κατὰ σταγόνας ψυχρὰ καὶ πένθημα τὰ δάκρυα τῆς γῆς, ὕψονον τὰς χεῖρας εἰς οὐρανὸν καὶ ἔλεγον: «Φιλάνθρωπε «Ἰησοῦ, γενεοῦ ἔλεις πρὸς τὸν Βάν-Δάελ!»

Καὶ ἐπειδὴ ὁ Κύριος εἶναι ἐλεήμων πρὸς τὰς ψυχὰς, αἵτινες ὑποφέρουν ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ, εἰσήκουσε τῆς δεήσεως τῶν καλῶν ἐκείνων ἀνθρώπων τῶν ὄρεων.

Ἦτο Δεκέμβριος· ὁ ἄνεμος ἐμυκάτο ἐν ὠρᾷ νυκτός, καὶ οἱ γυμνοὶ κλάδοι τῶν δένδρων συνεκρούοντο μετὰ πενθίμου τινὸς πατάγου. Ἀποσυρθεῖς εἰς τὸν θάλαμόν του ὁ Βάν-Δάελ ἐφυλλολόγει τὰς βαρεῖας βίβλους, εἰς ἃς ὁ Ἴπποκράτης καὶ ὁ Γαληνὸς συμπεριέλαβον τοὺς θησαυροὺς τῆς πολυμαθείας των· ἀλλ' ἐφυλλομέτρα αὐτὰ μηχανικῶς, σχεδὸν χωρὶς νὰ βλέπῃ, διότι ὁ νοῦς του ἦτον ἄλλου. Ἐσυλλογίζετο τὰ προσφιλέστατα ἐκεῖνα ἀντικείμενα, ἅτινα ὁ θάνατος τῷ ἀφῆρπασε, καὶ ἔλεγεν:

«Ὡ ἐπιστήμη, ἐπιστήμη, ἣν ἠκολούθησα τόσον καιρὸν καὶ τόσον ἐνδόξως ἀποκτηθεῖσα, εἰς τί με ὠφέλησες, ὅταν ἡ βαρεῖα χεῖρ τῆς ἀδυσωπῆτος μοίρας ἐπεβάρυνεν ἐπ' ἐμοῦ! . . . Ἐξοχος ματαίότης, δύνασαι νὰ μοι ἀποδώσῃς τὴν σύζυγόν μου Ἑλένην, τὸν Κάρολον καὶ τὴν Μάρθαν, τοὺς δύο ἀγγέλους μου, μετὰ τὰ μειδιάματά των, τὰ θωπεύματά των καὶ τὴν χαρὰν ἣν μοι ἐπροξένουν ζῶντα, καὶ ἣτις με ἔκαμνε πάντοτε νέον, ἰσχυρὸν καὶ φαντασιώδη βασιλεῖα ὀλοκλήρου λαοῦ, ὅστις με ἐσέβετο;»

Εἶτα παραφροθεῖς ὑπὸ τῆς σκέψεως παρεδόθη εἰς ρεμβασμοὺς καὶ ἐφαίνετο διερχόμενος ἀγνώστους καὶ ἀκτινοβόλους σφαιρας. Ἡ βίβλος τοῦ Ἴπποκράτους τῷ διέφυγε τὰς χεῖρας, καὶ ἀφῆκε τὴν κεφαλὴν του νὰ πέσῃ ἐπὶ τινος τραπέζης· μετ' ὀλίγον δὲ ἀπεκοιμήθη.

Τότε τῷ ἐφάνη ὡς ζωηρὸν ὄραμα ἡ Ἑλένη, ἡ προσφιλεστάτη σύζυγός του, μετὰ τῶν δύο ὠραίων τέκνων του, καταβαίνουσα ἐπὶ νεφελῶν ἐκ τοῦ ὕψους τῆς οὐρανόου βασιλείας. Τὸ χαρῖεν τοῦτο σύμπλεγμα, περιλαμπόμενον ὑπὸ θεῖας αἴγλης, ἔρριψε βλέμμα τρυφερότητος καὶ συμπαιθείας ἐπ' ἐκεῖνον, οὕτινος ἦσάν ποτε φίλοι σύντροφοι, καὶ ἡ εὐώδης πνοή των, καθαρῖσθεῖσα διὰ τῆς ἀθανασίας, ἀντή-

χῆσεν ὡς θεία τις ἄρμονία εἰς τὰ ὦτα τοῦ Βάν-Δάελ.

« Ἐλθέ, σύζυγέ μου, ἔλθέ! ἔψαλλεν ἡ Ἐλένη ἢ διαρρήχθεισά εἰς τὴν γῆν ἔνωσίς μας θέλει ἐπαναθεθῆ εἰς οὐρανοῦς!

» Ἐλθέ, πάτερ, ἔλθέ! ἔψαλλεν ὁ Κάρολος καὶ ἡ Μάρθα· ἔλθέ νὰ μᾶς ἀγαπήσης καὶ ἐδῶ ἐπάνω πλησίον τοῦ Παναγᾶθου Θεοῦ καὶ κοινοῦ μας Πατρός. Θέλομεν πηγαίνει μαζί νὰ συνάζωμεν ἄφθαρτα ἄνθη εἰς τοὺς λειμῶνας τῆς Ἐδέμ, καὶ θὰ ἀκούωμεν πάντοτε τὰ ζωογόνα κελαδήματα τῶν ὠραίων πτηνῶν τοῦ Παραδείσου καὶ τὸν ψιθυρισμὸν τῶν ἀενάως διαυγεστάτων ῥυακίων καὶ τὰ μελωδήματα τῶν τρυφερωτάτων καὶ χαριέντων Σεραφεῖμ. Ἐδῶ θέλομεν ἐνόει τὰς φωνάς μας μὲ τὰς τῶν Χερουβίμ πρὸ τοῦ θρόνου τῆς θείας Παντοδυναμίας, καὶ θέλομεν παρακαλεῖ διὰ τὴν πάσχουσαν ἀνθρωπότητα, δι' ἐκείνους, οἵτινες εἶναι πληγωμένοι ἐν ταῖς θλίψεσι τοῦ βίου, καὶ δι' ἐκείνους οἵτινες εἶναι ἠθικῶς ἀποθαμμένοι κατὰ τὴν καρδίαν. »

Καὶ ἡ ψυχὴ τοῦ Βάν-Δάελ ἀπέπτη πρὸς τὴν πρόσκλησιν, διαρκοῦντος τοῦ ὕπνου του.

Τὴν ἐπαύριον, ὅταν εἰσῆλθον εἰς τὸν θάλαμον, δὲν εὔρον εἰμὴ μόνον τὸ πτώμά του.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ι. Μ. Ραπτάρης.

Ο ΓΕΡΩΝ ΜΕ ΤΟΥΣ ΔΥΟ ΑΥΛΟΥΣ.

(Ἐκ τοῦ Γαλλικοῦ).

Ἰπῆρχέ ποτε εἰς τὴν ἡγεμονίαν τοῦ Καλεμβέργου μεγάλη τις πόλις καλουμένη Χάμελεν. Κτισθεῖσα κατὰ τὴν ἀναστόμω-

σιν τοῦ Χάμελ καὶ τοῦ Βέστερ ἐδέχετο ἐν τῷ λιμένι τῆς τὰ πλοῖα ὄλων τῶν ἐθνῶν, καὶ διεσκόρπιζεν ὑστερον τὰ ἐμπορεύματα αὐτῶν εἰς ἅπασαν τὴν Γερμανίαν. Ἡ πόλις αὕτη ἐφημίζετο διὰ τὸν πλοῦτόν της, τὴν δυνάμιν της ὅστις δὲ ἠδύνατο νὰ εἴπῃ, « εἶμαι πολίτης τοῦ Χάμελεν, » ἦτο βέβαιος ὅτι παντοῦ ἤθελεν εὔρει προστατάς καὶ φίλους.

Διὰ ταῦτα πάντα οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως ἐκείνης κατήντησαν νὰ γίνωσι σκληροὶ, ἄδικοι καὶ ὑπερήφανοι, ὡς συνήθως συμβαίνει εἰς ἐκείνους, οἵτινες εὐκόλως ἀπολαμβάνουσιν ὅ,τι ἐπιθυμοῦσιν.

Ἡμέραν τινὰ εἰσῆλθον εἰς τὸν λιμένα πλοῖόν τι, οὔτινος ἢ κατασκευὴ ἦν τοσοῦτον ἀλλόκοτος, ὥστε καὶ αὐτοὶ οἱ πρεσβύτεροι ναῦται δὲν ἠδύνατο νὰ ἐννοήσωσι ποῦ εἶχε κατασκευασθῆ. Ἐπλεον ἄνευ ἱστίων, ἄνευ κοπῶν, τὸ δὲ φορτεῖόν του συνίστατο ἐκ πολυτίμων πραγμάτων, ἐκ μεταξωτῶν δηλαδὴ ὑφασμάτων, ἐκ δερμάτων εὐωδῶν, ἐκ χρυσῆς κόνεως καὶ ἐξ ἀρωματικῶν τῆς Ἀνατολῆς. Εἷς δὲ μόνος ναύτης διεύθυνεν αὐτὸ, καὶ οὗτος ἦτο γέρον λευκογένης, φέρων ἐνδυμᾶ τι ἐκ κιτρίνου βελούδου, καὶ ζώνην ἐκ λίνου, εἰς τὸν λαιμὸν αὐτοῦ ἐκρέμαντο δι' ἀργυρᾶς ἀλύσου δύο αὐλοὶ, ὧν ὁ εἷς ἦτο ἐξ ἐλεφαντίνου καὶ ὁ ἕτερος ἐξ ἐβένου.

Πάντες οἱ κάτοικοι τοῦ Χάμελεν ἔτρεξαν ἵνα ἴδωσι τὸ νεοφανὲς ἐκεῖνο πλοῖον καὶ τὸν ἄγνωστον πλοίαρχον αὐτοῦ. Οὗτος ἐδέχθη τοὺς ἐπισκεπτομένους μετὰ μεγίστης εὐμενείας ἀλλ' εἰς πάσας τὰς ἐρωτήσεις ἀπεκρίνετο ὅτι ἦλθεν αὐτοῦ ἕνεκα ἐμπορίου καὶ οὐχὶ ἵνα διηγηθῆ τὴν ἱστορίαν του, ἐδείκνυε δὲ τὰς ἐπὶ τοῦ καταστρώματος ἐκτεθημένους πραγματείας του.

Πάντες ἀνεχώρουν χωρὶς ν' ἀγοράσωσι τίποτε, καὶ ἕκαστος ἔλεγεν ὅ,τι ἐφρόνει περὶ τοῦ μυστηριώδους ἐκείνου ξένου οἱ μὲν ἔλεγον ὅτι οὗτος ἦτο ἴσως ἑβραῖος τις ἐξ Ἀνατολῆς, ὅστις ἕνεκα φιλοκερδίας ἦλθε μὲχρις ἐκείνων τῶν μερῶν ἄλλος, ὅτι ἦλθεν

ἐξ Ἰνδιῶν διὰ τινος ἀγνώστου ὁδοῦ ἄλλος τέλος πάντων ὑπέθετεν αὐτὸν ὡς πειρατὴν πλουτήσαντα καὶ φονεύσαντα πάντας αὐτοῦ τοὺς συντρόφους.

Ἡ τελευταία αὕτη ἰδέα ἐνίκησε τὰς λοιπὰς διότι ἦτο καὶ ἡ μᾶλλον ἀπαίσιος. Ἡ ἰδέα αὕτη διεσπάρη εἰς ἅπασαν τὴν πόλιν, καὶ μετ' οὐ πολὺ ἡ κοινὴ γνώμη ἀπεφάνθη ὅτι ὁ γέρον μὲ τοὺς δύο αὐλοὺς (τοιούτου ὄνομα τῷ εἶχον δώσει) ἦτο πειρατὴς ζηπῶν νὰ πωλήσῃ τοὺς καρπούς τῆς κλοπῆς του. Τινὲς ἐκ τῶν κατοίκων εἶπον ὅτι ἤθελεν εἶσθαι καλὸν νὰ ἐρωτήσωσι τὸν ἄνθρωπον αὐτὸν καὶ νὰ μάθωσι παρ' αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν· ἄλλοι ἐτόλμησαν νὰ εἴπωσι ὅτι εἶχον τὸ δικαίωμα νὰ τὸν συλλάβωσι· τέλος πάντων ἔμπορός τις, ὅστις ἐφοβεῖτο τὸν συναγωνισμὸν, εἶπεν ὅτι τὸ φρονιμώτερον ἦτο πρὸ παντὸς ἄλλου, νὰ ἀρπάσωσι τὰς πραγματείας του, ὡς ἀνηκούσας εἰς ἄνθρωπον ὑποπτον· τὴν τελευταίαν ταύτην γνώμην παρεδέχθησαν πάντες. Ἀνεφέρθησαν ἐπὶ τούτου εἰς τὸν διοικητὴν τῆς πόλεως, ὅστις ἔπεμψεν εἰς τὸ πλοῖον ὑπαλλήλους τινὰς ἵνα παραλάβωσι πᾶν ὅ,τι εὔρωσι ἐν αὐτῷ.

Εἰς μάτην ὁ γέρον προσεπάθει νὰ ἐμποδίσῃ τὴν βάρβαρον ταύτην πρᾶξιν τῆς διοικήσεως, ἀλλ' οἱ ὑπάλληλοι ἀπεκρίθησαν ὅτι αἱ πραγματεῖαι του θέλουσι τῷ ἀποδοθῆ ὅταν ἀποδείξῃ, ὅτι αὐταὶ ἀνήκουσι νομίμως εἰς αὐτὸν, καὶ ὅτι ἂν ἐναντιωθῆ τώρα καὶ δὲν θελήσῃ νὰ τοὺς ἀφήσῃ ἵνα ἐκτελέσωσι τὴν διαταγὴν τοῦ διοικητοῦ, θέλουσι τὸν φυλακίσει ἀμέσως.

Ὁ γέρον ἐνόησεν ὅτι δὲν ἤθελε κερδίσει τίποτε ἂν ἐπέμενε πλειότερον, διὰ τοῦτο ἐκάθησε πλησίον τοῦ πηδαλίου, καὶ ἔβλεπε μὲ ὑπομονὴν τοὺς ὑπαλλήλους λαμβάνοντάς πάσας αὐτοῦ τὰς πραγματείας. Τέλος πάντων, ἔταν πάντες ἀνεχώρησαν, ἠγέρθη, ἔλυσε τὸ σχοινίον, δι' οὗ ἦν δεδεμένος τὸ πλοῖον καὶ ἀφῆκεν αὐτὸ ν' ἀκολουθήσῃ τὴν φορὰν τοῦ βέματος.

Τὸ περίεργον πλῆθος ἐστάθη καὶ ἔβλεπεν αὐτὸ ἀναχωροῦν, καὶ αὐτοὶ οἱ ὑπάλληλοι

τῆς διοικήσεως ἐπίσης ἔβλεπον. Ὁ γέρον, ὅστις εἶδεν αὐτοὺς ἐστάθη ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, καὶ τοῖς εἶπεν:

— Ἀναχωρῶ, ἄνθρωποι ἄδικοι! ἀναχωρῶ γυμνωθεὶς καὶ διωχθεὶς ἀπὸ σᾶς· ἀλλὰ θὰ σᾶς ἀφήσω τι, τὸ ὁποῖον θέλει σᾶς τιμωρήσει καὶ μὲ ἐκδικήσει.

Καὶ εἰπὼν ταῦτα, ἤνοιξεν ἐρυθροῦν τι βαλάντιον, τὸ ὁποῖον ἔφερεν εἰς τὴν ζώνην του, καὶ ἐξήγαγε τρεῖς μῦς, οἵτινες πάραυτα ἐρρίφθησαν εἰς τὸν ποταμὸν καὶ κολυμβῶντες ἔφθασαν εἰς τὸ παράλιον. Τὸ πλοῖον ἀνεχώρησεν.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Χάμελεν ἐγέλασαν διὰ τὴν τοιαύτην ἀλλόκοτον τοῦ γέροντος ἐκδίκησιν· ἀλλὰ μετ' οὐ πολὺ ἐνόησαν πόσον αὕτη ἦτο σοβαρά. Οἱ τρεῖς μῦς ἐντὸς ὀλίγου καιροῦ ἐπολλαπλασιάσθησαν εἰς τοιοῦτον βαθμὸν, ὥς ἐπλήρωσαν ἅπασαν τὴν πόλιν. Ἀπέβαλλον ἐκ τῶν οἰκιῶν ὄλα τὰ οἰκιακὰ ζῶα, καὶ ἐποποθετήθησαν εἰς τὰς γωνίας τῶν παραθύρων, ὅπου πρότερον εὐρίσκοντο αἱ χειλιδόνες. Μόλις ἠτοίμαζον τὴν τράπεζαν, καὶ πάραυτα ἔτρεχον οὗτοι καὶ ἔτρωγον ὄλα τὰ φαγητά. Εἰσῆρχοντο ἀγεληδὸν εἰς τὰς ἀποθήκας καὶ ἠφάνιζον πᾶν ὅ,τι εὐρίσκον αὐτοῦ, τρώγοντες οὕτω ἐντὸς τινῶν ἡμερῶν ἐνὸς ὀλοκλήρου ἔτους ζωοτροφίας. Δὲν παρήλθε πολὺς καιρὸς, καὶ οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως εὐρέθησαν εἰς τὴν μεγαλύτεραν δυστυχίαν καὶ πείναν. Μετὰ ταῦτα κατέστρεψαν ὄλα τὰ ἐμπορεύματα, εἰσῆλθον εἰς τὰ πλοῖα καὶ ἠφάνισαν τὰ ἱστία τὰ σχοινία κτλ. Εἶτα ἤρχισαν νὰ καταστρέφωσι τὰς οἰκίας· τέλος πάντων, οἱ μῦς ἀναγκασθέντες ἐκ τῆς πείνης, διότι δὲν εὐρίσκον πλέον τί νὰ φάγωσιν, ἤρχισαν νὰ βλάπτωσι τοὺς ἀνθρώπους, ἐνῶ οὗτοι ἐκοιμῶντο καὶ νὰ τρώγωσι τὰ παιδία.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Χάμελεν δὲν ἐγνώριζον τίνι τρόπῳ νὰ ἐξέλθωσιν ἐξ ἐκείνης τῆς συμφορᾶς. Αἱ ἀποθήκαι αὐτῶν ἦσαν κεναί, τὰ ξένα πλοῖα δὲν ἤρχοντο πλέον εἰς τὸν λιμένα των. Ἡ πόλις τοῦ Χάμελεν ἤθελε καθ' ὀλοκληρίαν ἀφανισθῆ, ἂν τὸ ἀνώτατον

συμβούλιον δὲν ἀπεφάσιζε νὰ κηρύξη ὅτι προσφέρει ὡς ἀμοιβὴν ἑκατὸν χιλιάδας φλωρίων εἰς ἐκείνον, ὅστις ἤθελεν ἐλευθερώσει αὐτοὺς ἀπὸ τῶν καταστρεπτικῶν ἐκείνων ζώων.

Μετὰ τινα χρόνον ἀπὸ τῆς ἡμέρας τῆς προκηρύξεως ἐκείνης ἐφάνη εἰς τὸν λιμένα τὸ ἄνευ ἰστιῶν πλοῖον, τὸ διοικούμενον ὑπὸ τοῦ γέροντος μὲ τοὺς δύο αὐλοὺς.

Οὗτος δὲν ἐξῆλθε τοῦ πλοίου, ἀλλ' ἐπεμψεν ἐπιστολὴν πρὸς τὸ ἀνώτατον συμβούλιον, φανερόνων δι' αὐτῆς ὅτι δύναται νὰ ἀπαλλάξῃ αὐτοὺς τῆς μεγάλης ταύτης συμφορᾶς, ἂν ὑποσχεθῶσιν εἰς αὐτὸν ὅτι θέλουσι τῷ δώσει μετὰ ταῦτα τὰς ἑκατὸν χιλιάδας φλωρία.

Μετὰ τὴν ἀνάγνωσιν τῆς ἐπιστολῆς πάντες ἔτρεξαν εἰς τὸ παράλιον καὶ παρεκάλουν τὸν γέροντα νὰ ἐξέλθῃ τοῦ πλοίου, δοκιμασθέντες ὅτι ἤθελον τῷ δώσει τὰς ἑκατὸν χιλιάδας φλωρία, ἂν τοὺς ἐλευθερώσῃ ἀπὸ τοῦ κακοῦ αὐτοῦ.

Ὁ γέροντος δώσας πίστιν εἰς τὸν ὄρκον αὐτῶν ἐξῆλθε τοῦ πλοίου, καὶ λαβὼν τὸν ἐξ ἐλεφαντίνου αὐλὸν, διῆλθε πᾶσαν τὴν πόλιν συρίζων ἡχὸν τινα ἀλλόκοτον. Ἐνῶ ἔπαιζεν, ὄλοι οἱ μὺς συνηθορίζοντο περὶ αὐτὸν καὶ τὸν ἠκολούθουν· ὅταν συνήθορισε πάντας, ἐπανῆλθεν εἰς τὸν λιμένα καὶ εἰσῆγαγεν αὐτοὺς ἐντὸς τοῦ πλοίου του, τὸ ὅποιον ἀμέσως ἀνεχώρησε μόνον, καὶ μετ' ὀλίγον ἔγεινεν ἄφαντον.

Τότε ὁ γέροντος ἐπανελθὼν ἐζήτησε τὰς ἑκατὸν χιλιάδας φλωρία.

Τὸ ἀνώτατον συμβούλιον ἤρχισε νὰ εὐρίσκη προφάσεις διὰ νὰ ἀθετήσῃ τὴν ὑπόσχεσίν του.

— Ἡ ἀμοιβή, εἶπεν εἰς τῶν δικαστῶν, πρέπει νὰ ἦναι ἀνάλογος πρὸς τὸν κόπον, εἰς δὲ ἀπλοῦς ἤχος αὐλοῦ δὲν εἶναι ποτὲ δυνατὸν νὰ πληρωθῇ ἀντὶ ἑκατὸν χιλιάδων φλωρίων.

— Δόσατε αὐτῷ διακόσια μόνον, εἶπεν εἰς ἐξ αὐτῶν, καὶ πάλιν ὀφείλει οὗτος νὰ θεωρήσῃ ἡμᾶς γενναίους.

— Διακόσια! εἶπεν ὁ ἔμπορος, ὅστις τὴν πρώτην φορὰν εἶχε συμβουλευσει τοὺς λοιποὺς πολίτας νὰ ἀρπάσωσι τὰς πραγματείας τοῦ γέροντος· ἐλησημονήσατε ὅτι ὁ ἄνθρωπος οὗτος ἔγεινεν αἷτιος τῶν κακῶν, τὰ ὁποῖα ὑπεφέραμεν;

— Ἀληθῶς, ἀληθῶς! ἐκραύγασαν πάντες. — Ὅχι μόνον δὲν ὀφείλομεν νὰ τῷ δώσωμεν τίποτε, ἀλλὰ μάλιστα πρέπει καὶ νὰ τὸν τιμωρήσωμεν, ἐπανάλαβεν ὁ ἔμπορος· ἂς θεωρηθῇ εὐτυχῆς διότι θὰ ἀναχωρήσῃ ἀτιμώρητος· εἶναι δὲ ἱκανὴ ἀμοιβὴ ἡ συγχώρησις ἣν τῷ δίδωμεν.

Μάτην ἐπροσπάθησεν ὁ γέροντος νὰ ταῖς ἐπενθυμῆσῃ τὸν ὄρκον των. Οἱ δικασταὶ ἐπέβαλον αὐτῷ σιωπὴν, προσθέντες ὅτι ἐπειδὴ καὶ τὰ κκλά καὶ τὰ κακὰ ἤρχοντο ἐκ Θεοῦ, αὐτὸν μόνον ὄφειλον νὰ εὐχαριστήσωσι. Πάντες ἐχειροκρότησαν καὶ μετέβησαν εἰς τὰς ἐκκλησίας ἵνα εὐχαριστήσωσι τὸν θεὸν καὶ προσευχηθῶσιν, ὡσάν ὁ θεὸς, ἦτο ποτὲ δυνατὸν, νὰ δεχθῆ τὰς προσευχὰς τῶν ἀδικούντων καὶ τῶν ἐπιόρκων.

Ὁ γέροντος ἐστάθη ὄρθιος εἰς τὴν θέσιν του μέχρις ὅτου ὄλοι οἱ κάτοικοι εἰσῆλθον εἰς τὰς ἐκκλησίας· λαβὼν τότε τὸν ἐξ ἐβένου αὐλὸν αὐτοῦ,

— Ἄς ἀνταμειφθῶσιν, εἶπεν, ἀναλόγως τῶν πράξεών των!

Καὶ ἤρχισε διερχόμενος πάσας τὰς ὁδοὺς τῆς πόλεως νὰ παίζει διὰ τοῦ αὐλοῦ. ἀλλ' αὐτὴν τὴν φορὰν ὅλα τὰ παιδιά ἐξῆλθον καὶ τὸν ἠκολούθησαν ἐλυόμενα ὑπ' ἀκαταμαχῆτου δυνάμεως. Ἀφ' οὗ συνηθορίσθησαν πάντα, κατῆλθεν οὗτος μέχρι τοῦ ποταμοῦ.

Ἐνῶ ἐγίνοντο ταῦτα οἱ κάτοικοι τοῦ Χάμελεν προσῆχοντο ἀκρόμῃ· ἀλλ' αἴφνης φωνὴ τις πένθιμος ἠκούσθη λέγουσα ταῦτα:

« Τὰ τέκνα θέλουσι τιμωρῆθῃ διὰ τὴν ἀμαρτίαν των ἡ γονέων αὐτῶν. »

Οὗτοι ὑπὸ φόβου κυριευθέντες ἐξῆλθον ἐκ τῶν ἐκκλησιῶν. Ὁ γέροντος εἶχε γίνῃ ἄφαντος, εἰς δὲ τὸν ποταμὸν ἔπλεον τὰ πτώματα τῶν ἀθῶων αὐτῶν τέκνων.

Ο ΠΤΩΧΟΣ.

« Πλούτος προσέθηκε φίλους πολλοὺς, ὁ δὲ πτωχὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ὑπάρχοντος φίλου λείπεται. »
Σολομῶντος.

Μὲ τὴν κόμην χυμένῃν ἔς τὰ στήθη,
Ἐκ τοῦ ψύχους σχεδὸν παγωμένος,
Καὶ μὲ ὄμμα θρηνοῦν πρὸς τὰ πλήθη
Ρακενδύτης αὐτὰ ἐκφωνεῖ:

« Ὁ Θεὸς ὡς ἔμε ὠργισμένος
» Μὴ σᾶς ἴδῃ ποτὲ Χριστιανοί. »

« Κ' εἰς ἐμὲ ἐν μονόλεπτον δότε,
» Ἀποθνήσκω τῆς πείνης ὁ τάλας! . . .
» Τῆς ζωῆς κἂν ὁ θάνατος πότε
» νὰ λυτρώσῃ κ' ἐμὲ θὰ ἐλθῇ;
» Ὁ Θεὸς μὴ σᾶς δώσῃ μεγάλας
» συμφορὰς, ὡς ἔμε Χριστιανοί.

» Ἐς τὴν χαρὰν κ' εὐθυμίαν τοῦ κόσμου
» Ἄλλοτ' ἤμην κ' ἐγὼ βυθισμένος·
» Μὲ ἐκύκλουν τὰ πλοῦτη κ' ἐντός μου
» τῶν δαιμόνων ἀντήχ' ἡ φωνή,
» Κ' εἰς ματαίας χαρὰς δεδομένος
» Κατεφρόνουν τὸ πᾶν, Χριστιανοί.

» Μὲ ἐκύκλουν οἱ ἄμετροι φίλοι
» Ποῦ μὲ βλέπουν καὶ φεύγουν μακρόθεν!
» Φίλους οἴμοι! τοὺς εἶχεν ἡ ὕλη
» Μ' αὐτὴν ἤλθον, καὶ φεύγουν μαζ' ἡ! . . .
» Εἰμαρμένης βουλή νηπιόθεν
» Μὲ ἐμπαίζει δεινῶς, Χριστιανοί.

» Ἐν μονόλεπτον δότε! . . . Ματαίως
» Ἀνεγείρω ἱκέτιδα χεῖρα,
» Δὲν εἶμ' ἄξιος οἴκου· δικαίως
» Ἡ φωνή μου οὐδένα λυπεῖ.
» Φεῦ! οὐδένα ἠλέουν, κ' ἡ Μοῖρα
» Παίζει τώρα μ' ἐμὲ, Χριστιανοί.

» Δὲν μοὶ μένει ἐλπίς ἄλλη πλέον,
» Ἡ τοῦ τάφου τὴν πύλην νὰ κρούσω,
» Ἴσως σβέσω ἔς αὐτὸν τελευταῖον
» Τῶν δεινῶν μου τὴν φλόγα· κ' ἐκεῖ
» Πλὴν φοβοῦμαι μὴν αἴφνης ἀκούσω
» Πῶς δὲν εἶμαι δεκτὸς, Χριστιανοί. »

Α. Ι. Σ.

Ἰδρυσαν ναὸν πρὸς ἀνάμνησιν τῆς μεγάλης ἐκείνης καταστροφῆς. Ἐζωγράφησαν ἐπὶ τῶν ὑάλων τοῦ ναοῦ μητέρας πενήτηφορούσας καὶ διερχομένας μετὰ δακρύων τὴν παραλίαν τοῦ Βέσερ ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὁποῖου ἐφαίνοντο μικραὶ κεφαλαὶ καὶ μικραὶ χεῖρες ὑψούμεναι ἵνα ζητήσωσι βοήθειαν· μακρόθεν ἐφαίνετο ὁ γέροντος συρίζων εἰς τὸν ἐξ ἐβένου αὐλὸν του· κάτωθεν δὲ αὐτοῦ ἦσαν γεγραμμένα τὰ ἐξῆς,

« Εἰς μνημῆν τῶν τέκνων
» ἡ μὲν ἀποθανόντων ἐκ τῆς
» πονηρίας τοῦ δαίμονος. »

Ἀλλὰ τὸ αὐτὸ ἐσπέρας ἀόρατός τις χεῖρ, λέγουσιν, ἀφήρεσε τὰς τελευταίας ταύτας λέξεις οἱ δὲ κάτοικοι τοῦ Χάμελεν ἀνέγνωσαν τὴν ἐπιούσαν μετ' ἐκπλήξεως τὰς ἐξῆς λέξεις.

« Εἰς μνημῆν τῶν τέκνων
» ἡ μὲν ἀποθανόντων ἐνεκα
» τῆς ἀδικίας τῶν πατέρων
» των. »

ΜΑΡΚΟΥ ΒΑΛΕΡΙΟΥ
ΕΠΙΓΡΑΜΜΑ ΕΙΣ ΦΑΒΟΥΛΛΑΝ.

Εἶσαι ὠραία, οὐδεμία ἀμφιβολία· εἶσαι νέα, καὶ τοῦτο βέβαιον· εἶσαι πλουσία, τίς δύναται νὰ τ' ἀρνηθῇ; ἀλλ' ὅταν σὲ βλέπω νὰ καυχᾶσαι διὰ ταῦτα, ὦ Φάβουλλα! δὲν σὲ θεωρῶ πλέον, μῆτε πλουσίαν, μῆτε νέαν, μῆτε ὠραίαν.

Ἀποφθέγματα τοῦ αὐτοῦ.

Ὁ ἀληθῶς τεθλιμμένος κλαίει μόνος. Ὅσις διοικεῖ δὲν πρέπει νὰ διοικῆται. — Ὁ ἀνὴρ πρέπει νὰ ἦναι ἀνώτερος τῆς συζύγου αὐτοῦ· ἄλλως ὁ ἀνὴρ καὶ ἡ γυνὴ δὲν εἶναι ἴσοι.

Ἐν τῇ δυστυχίᾳ εἶναι εὐκόλον νὰ περιφρονῆσῃ ὁ ἄνθρωπος τὴν ζωὴν· ἡ ἀληθῆς γενναιότης τῆς ψυχῆς συνίσταται εἰς τὸ νὰ ὑποφέρῃ μετὰ καρτερίας τὴν δυστυχίαν.

Δὲν τιμᾶται ὁ ἄνθρωπος ὅταν θεωρῆται ἀνώτερος τοῦ ὄνου.

Η ΒΟΣΚΟΠΟΥΛΑ.

Μιά βοσκοπούλα
 ροδοπλασμένη
 τ' ἀρνί της χάνει
 ἴς τὴν ἐρημιᾶ,
 Κι' ἀπελπισμένη
 πέρνει τὰ ὄρη
 καὶ τὸ φωνάζει
 μ' ἀπελπισιά.

— « Λευκή μου! φῶς μου!
 ποῦ εἶσαι, πέ μου;
 Ἀρνί μου, ποῦ ἔσαι;
 δὲν μοῦ μιλάς;
 Ἐχασα, πάσι...
 τ' ἀρνάκι!... Θέ' μου,
 δὲν μ' ἀγαπᾶς!... »

Καὶ ἴς τὰ λαγκάδια
 ἢ κόρη τρέχει
 μὲ ξεπλεμένα
 χρυσᾶ μαλλιά,
 Καὶ δακρυσμένη
 τὰ χέρια ἔχει
 ἀσηκωμένα
 ἴς τὴν Παναγιά.

— « Ἄχ, Παναγιά μου!
 γλυκεῖά Παρθένα!
 φανέρωσέ μου
 ποῦν' ἢ Λευκή,
 Καὶ νὰ σ' ἀνάψω
 μ' ἄνθη δεμένα
 ἄσπρα κεράκια
 γιὰ τὸ ἀρνί!

Ναί, Παναγιά μου!
 Κάνε τὸ θᾶμα
 καὶ νὰ σοῦ κάνω
 ἓνα ἀρνί

Ὀλασημένιο
 νὰ ἴς τὸ κρεμάσω
 ἴς τὴν κόνα πάνω
 ταχύ, ταχύ! »

Ἐξημερόνει
 ὁ Θεὸς τὴ' μέρα
 Κ' ἢ Βοσκοπούλα
 πηδογελά...
 Τ' ἀρνί της ἔχει
 ἴσ' ἀν περιστέρα
 ἴς τὴν ἀγκαλοῦλα
 καὶ τὸ φιλά.
 Εὐθ. Δ. Ῥαφτόπουλος.

Ἐνθυμεῖσαι;

ὦ! τὴν ἐσπέρην Ἶθυμᾶς' ἐκείνην,
 Ὅπου οἱ δύο κοντὰ κοντὰ
 Μὲ μόνον μάρτυρα τὴν Σελήνην
 Ἰλέγαμεν λόγια γλυκὰ γλυκὰ;

Ἶθυμᾶς' ἢ αὔρα ὅπου ἐκίνη
 Τ' ἀγγελικά σου χρυσᾶ μαλλιά,
 Καὶ ἐμειδίασεν ἢ Σελήνη
 Ὅταν τὰ εἶδε τόσον χρυσᾶ;

Ἶθυμοῦμαι ὅταν μὲ ἐλαλοῦσες
 Τὸ πρόσωπόν σου τὸ ἱλαρὸν
 Κι' ὅταν μὲ ἔβλεπες κ' ἐγελοῦσες
 Ἰελοῦσαν τ' ἄστρα ἴς τὸν οὐρανόν.

Ἶθυμᾶς' ἐξύπνησε τ' ἀηδόνι
 Ὅταν λαλοῦσες, κί' ἀπ' τὴν φωλιά
 Μὲ θλίψιν εἶδεν ὅτι σὺ μόνη
 Δαλεῖς γλυκύτερ' ἀπ' τὰ πουλιά!

Λύσις τοῦ ἐν τῷ Ζῷ φυλ. αἰνίγματος

Σ-κεῦφος.